

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Pred referendumom o uvedbi krajevnega samoprispevka za gradnjo šol v radovljški občini

Obsežne politične priprave

Na vprašanja odgovarja sekretar občinske konference SZDL Radovljica Janez Varl

Občani — volivci radovljške občine se bodo v nedeljo, 21. januarja, z referendumom odločili, ali bodo plačevali samoprispevki za gradnjo šolskih prostorov v obdobju 1968—1974 ali ne. Odločitev bo sila pomembna in odločujoča za nadaljnji razvoj šolstva v občini. Vsi vejo, da so sedanje šole premajhne, da so v zelo slabem stanju, da niso opremljene za zahteve sodobnega pouka. In vsi tudi vejo, da čakanje na denar iz občinskega proračuna pomeni jalovo utvaro, da bo problem šolske mreže kdaj rešen. Denarja ni oz. ga je pre malo za tako obsežne in nujne investicije. Le s skupnimi močmi, s skupnimi naporji občine, delovnih organizacij in vseh občanov lahko ta pereč problem rešijo v doglednem času. Tudi druge po Sloveniji, npr. v kranjski občini, je bil samoprispevki edini način, kako priti do novih, modernih šol. Ne pozna se veliko vsak mesec pri plači. Iz meseca v mesec, od človeka do človeka pa se le nabere toliko denarja, da je z njim možno kaj narediti.

V nedeljo bo referendum v radovljški občini in zanimalo nas je, kako se je v akciji vključila SZDL kot najmnogočnejša družbenopolitična organizacija, zato smo sekretarju občinske konference Janezu Varlu zastavili nekaj vprašanj.

— Kakšno je bilo delo organizacije SZDL in posebno občinske konference potem, ko je občinska skupščina sprejela sklep o razpisu referendumu?

»Predvsem smo sklep skupščine vsestransko podprli in takoj sprejeli konkreten program akcij, ki nas čakajo pred referendumom. Naša naloga je bila čim bolj informirati občane o potrebnosti samoprispevka za rešitev zelo perečega problema šolske mreže v občini. Informirati jih in prepričati, da je to potrebno! Najprej smo imeli

volivcev so bili po vseh šolah, tudi podružničnih, roditeljski sestanki, ki so se jih udeležili skoraj vsi starši otrok, ki obiskujejo šole.«

— Menite torej, da so občani dovolj seznanjeni s tem, kako je samoprispevki zares potreben?

»So. Pri tem je treba omeniti še, da je Glas objavil vrsto člankov o tem, da smo občanom razdelili okrog 8000 brošuric o investicijskem programu gradnje šol in o potrebnosti samoprispevka, da pionirska odreda v Radovljici in na Bledu pripravljata posebni izdaji šolskih glasil Brstje in Beli lokvanj, posvečeni izključno problematiki novih šolskih prostorov, da bo v tem tednu tudi ljubljanska televizija v slikah prikazala, kako sedanje šole ne ustrezajo več, da bodo vsi volivci ta teden dobili tudi posebna obvestila, da bomo razobesili tudi propagandne plakate, da šolska mladina pripravlja posebne transparente itd. Prepričan sem, da vsak občan ve, za kaj gre. In da se jih je večina tudi že odločila: »za«, ker je tu nujno.«

— Kako pa bo — tehnično — potekal referendum?

»Volivča bodo na 54 krajin v občini. V komisijah bo delalo 324 občanov. Razen teh komisij bo v občini 19 političnih štabov s 110 člani, ki naj bi na referendumu in že pred njim ugotovljali, kakšno je stanje. In ki naj bi tudi že prepričevali ljudi, kjer se jim bo to zdelo potrebno. Z glasovanjem bomo začeli ob sedmih zjutraj in končali ob sedmih zvečer.«

A. Triler

Vsem članom SZDL občine Radovljica

Sklep skupščine občine Radovljica, da v celoti reši problem prostorov za osnovno šolstvo najkasneje do leta 1974, so občani sprejeli z velikim razumevanjem. Zbori volivcev, ki so bili to pot dokaj dobro obiskani, roditeljski sestanki po vseh šolah ter mnogi drugi razgovori z občani so v celoti podprli sklep občinske skupščine.

Za zgraditev treh novih šol na Bledu, v Bohinju in v Radovljici ter za dograditev šol v Begunjah, v Lipnici in v Lescah je potrebljeno 2 milijardi in 30 milijonov S din. Denar za to bodo prispevali: občinska skupščina vsako leto 80 milijonov S din, delovne organizacije vsako leto 120 milijonov S din in občani s samoprispevkom vsako leto 90 milijonov S din.

Občinska konferenca SZDL poziva vse volivce, da v nedeljo, 21. januarja, glasujejo ZA samoprispevki za gradnjo šol zavestjo, da bo le na ta način možno v tem, razmeroma kratkem času zagotoviti naši mladi generaciji ustrezno izobrazbo v sodobnih šolskih prostorih.

KO GLASUJEMO »ZA« SAMOPRISPEVEK, GLASUJEMO ZA NASO LEPŠO PRIHODNOST, GLASUJEMO V DOBRO NASIH OTROK, GLASUJEMO ZA TISTO, KAR NAJBOLJ ŽELIMO SEBI IN TISTIM, KI JIH IMAMO NAJRAJE.

S TO ZAVESTJO IN PREPRIČANJEM POJDIMO V NEDELJO VSI NA VOLIŠČA!

Občinska konferenca SZDL Radovljica

Slavnostna seja v Železnikih

Ob koncu prireditve Po stezah partizanske Jelovice in v počastitev krajevnega praznika Selške doline, je bila v soboto, 13. januarja popoldne slavnostna seja krajevne skupnosti Železniki. Na seji so sklenili predlagati občinski skupščini Škofja Loka, da 13. januar proglaši za praznik vse občine.

Znana borba Cankarjevega bataljona z Nemci v Dražgošah sredi januarja 1942. leta je namreč po splošni oceni najpomembnejši dogodek v zgodovini NOB v škofješki občini.

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA SPECERIJA

naročite GLAS

Naročnina po stari ceni

dve veliki žrebanji

GLASILLO SZDL ZA GORENJSKO

KRAJN, TRG REVOLUCIJE 1

12 N DIN ZA POL LETA, TUJINA 20 N DIN
24 N DIN ZA CELO LETO, TUJINA 40 N DIN

ZA VSE NAROČNIKE V MAJU IN SEPTEMBRU,
LE DA STE PORAVNALI POLLETNO NAROČNINO.
ČAKA VAS PRESENECENJE!

berite GLAS

Pogovor s Stanetom Mešičem, sekretarjem ObK ZKS v Tržiču

»Mladi se žele vključiti v aktivno družbeno organizacijo«

V zadnjem času so pogovori o sprejemanju mladih v zvezo komunistov redno navzoči v naših časopisih, radiji in televiziji. Kako je s sprejemanjem mladih Tržičanov v zvezo komunistov, smo vprašali Staneta Mešiča, sekretarja občinske konference ZKS v Tržiču.

»Pri nas v Tržiču smo sprejemanje mladih v ZK nekoliko pospešili, vendar takšna usmeritev ni značilna le za sedanje obdobje, saj smo že dosti prej storili vrsto ukrepov, s katerimi smo hoteli dobiti čimveč mladih ljudi v svoje vrste. Tako smo konec lanskega leta neposredno prek naše konference sprejeli 26 mladih Tržičanov, ravno sedaj pa sprejemajo nove člane ZK tudi krajevne organizacije ZK in organizacije po delovnih kolektivih.«

»Večkrat poudarjam, da je potrebno za sprejem v ZK preveč formalnosti in da je bil to tudi eden izmed vzrokov za majhno število na novo sprejetih članov v zvezo komunistov. Zanima me, kako ste ta problem rešili pri vas?«

»Formalnostim smo se pri nas ognili že pred časom s tem, da nismo več zahtevali obveznih prošenj in življene-pisov. Zato pa smo pred sprejetjem mladih v ZK organizirali pogovore s tistimi, za katere smo menili, da bili sposobni za sprejem v ZK. Tako nam je bila že sama udeležba mladih na teh pogovorih nekakšen kazalec, ali se mladi hočejo vključiti v delo ZK ali ne.«

»Ali nam lahko v nekaj besedah nakažejo osnovne značilnosti teh pogovorov?«

»Osnovna značilnost teh pogovorov je nedvomno želja

mladih, da se vključijo v aktivno družbeno organizacijo, pri tem ne gre samo za zvezo komunistov, temveč so mladi izrazili pripravljenost, da bi radi aktivno delali. Drug tak element, ki ga je treba poudariti, je v tem, da mlad človek hoče pripadati neki družbeni skupini. Nekajkrat smo tudi naleteli, čeprav le malokrat, na pojmovanja, ko so mladi izjavljali, da se bo s tem, ko bodo vstopili v ZK, zmanjšala njihova osebna svoboda, da bo nekdo bedel nad njihovim vedenjem, skratka, da se bodo čutili nekoliko vezane v svojem življenju.«

»Kaj mislite, da pozabljamo, kadar ocenjujemo delo mladih, mlajšo generacijo sploh?«

»Kadar govorimo o aktivnosti in menimo, da dostikrat niti ne vemo, kaj mladi sploh delajo, potem pa, ko se z njimi neposredno srečamo v osebnih pogovorih, pa vidimo, da so mladi aktivni na vseh področjih, pa naj gre za delo v mladinskih organizacijah ali raznih drugih mladinskih organizacijah ali pa za delo v raznih športnih aktivnostih. Mislim, da s tem, ko govorimo, da je mladina neaktivna in da ji gre po glavi le zabava in brezdelje, delamo mladi generaciji krivico. Poglejte, velika večina, ki jih sedaj sprejemamo v ZK, je že zaposlena. Ti se vsak dan srečujejo z vrsto problemov, ki jih naravnost silijo v to, da so v tem ali drugem oziru aktivni. S tem, ko sem dejal, da je ugotavljanje, da so mladi ne-

aktivni, hočem poudariti to, da moramo pri ocenjevanju vsakogar pogledati, kje je vsak dan in kaj dela, potem šele lahko damo neke točne ocene, vendar pa teh opažanj iz določene situacije ne smejo prenašati na vse in ugotovite proglašati kot splošno veljavne.«

»Mislim, da ugotovitev, da se v Tržiču zavedate vloge mladih, ni napačna. Ali se že kažejo kakšne pozitivne posledice zanimanja za mladino in njene probleme?«

»Positivne posledice zanimanja za mlade in za njihove težave kažejo v tem, da prihaja na dan vse več problemov, čeprav ne novih, vendar pa so ta vprašanja vsak dan prisotna. To so vprašanja zaposlitve mladih, njihovega šolanja in organiziranja raznih oblik družabnega življenja. Tako mladi tudi spoznavajo, da se nekdo zanje zanima in konec koncev prihajamo vsi do spoznanja, da starejši brez mladih ne moremo biti, ravno tako pa tudi mladi ne brez pomoči starejših, bolj izkušenih. Zato bomo še nadalje načrtno delati z mladino, se ukvarjali z njenimi težavami in problemi in jim s tem odpirali vrata za sprejem v zvezo komunistov. V. Guček

Temeljni zakon o volitvah delavskih in drugih organov upravljanja določa, da je treba vsaka 4 leta ponovno razpisati delovno mesto direktorja delovne organizacije. Prva takšna reelekcija je bila pri nas 1964. leta. Ker letos minevajo 4 leta, v zadnjem času o tem tako v delovnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih itd. precej razpravljajo. Republiški svet zvezne sindikatov je do tega zavzel posebno stališče, ki pa ob letosnjem reelekcijskem, kot kaže, še ne bo začelo veljati. Med drugimi je o tem sprejela posebno stališče tudi kranjska občinska skupščina.

Reelekcija torej bo in precej bo delovnih organizacij, kjer bodo razpisali mesto direktorja. Ker pa je reelekcijska sestavni del samoupravljanja, dobre in načrtne kadrovskie politike, dobrega gospodarjenja, usklajevanje kadrovskih struktur vodilnih kadrov s potrebami, ki jih terjajo pogoji gospodarske in družbene reforme in ne nazadnje sestavni del delitve podjetja, v prenekaterih delovnih organizacijah samoupravljajo.

ni in drugi organi še ne vedo, ali sedanji direktor ustreza še za prihodnja štiri leta ali ne. Prav tako tega ne vedo direktorji sami.

Ker pa smo pač takšni, da vsak rad čimprej ve, pri čem je, in kako bo z njim v prihodnje, so se nekateri direktorji že odločili, da bi zvedeli stvar (po njihovem mnenju) iz prve roke.

Tako se zgodi, da direktor obiše sekretarja občinskega komiteja ZK, ga seznaní s proizvodnjo, delom, programom itd., hkrati pa ga neka zavito direktno vpraša: »Tovariš sekretar, ali bom še direktor?«

Cudna logika. Cudna še poselbo, če jo gledamo s stališča samoupravljanja. So ti direktorji navajeni takšnih oblik tudi v podjetju?

Če je pri prvi reelekcijski ponekod prišlo do nekaterih nepravilnosti, potem smo dolžni, da nanje opozorimo in preprečimo, da bi jih posneljali. Dobiti zagotovilo od posameznika, da bo nekdo še direktor pa je ravno tisto, čemur bi lahko rekli kršenje osnov samoupravljanja in osnovnega namena reelekcije.

A. Žalar

Prizadevnim več denarja

V nedeljo, 14. 1., je bila v prostorijah skupščine občine Škofja Loka letna konferenca Zveze tabornikov Škofja Loka. Konferenci so poleg predstavnikov odredov iz Škofje Loke, Železnikov, Gorenje vasi in Trate prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predsednik SO Škofja Loka in predstavnik IO ZTS.

Na konferenci so pregledali delo v letu 1967 in sprejeli program dela za letos. Predstavnik IO ZTS pa je Miji Gantar, Pavlu Miklavčiču, Ivanu Miklužu, Milki Omanu, Marjeti Pogačnik in Lidiji Žačeklji podelil priznanja, Lojzki Bernik, Veri Čepin in Matjažu Čepinu srebrni znak, dolgoletnemu vodji odreda Svobodnega Kamnitnika Milku Pokornu pa najvišje priznanje, zlati znak. OSK pa je dobil naziv partizanski odred Svobodnega Kamnitnika.

Ce nekoliko natančneje pogledamo delo ZTOB Škofja Loka vidimo, da je bila to lansko leto najaktivnejša mladinska organizacija v občini. IV svojih vrstah ima okoli 550 članov, od tega 50 odstotkov medvedkov in čebelic oz. tistih, ki so mlajši od 11. leta.

Razen taborjenja v Fažani, katerega se je udeležilo 220 članov, so organizirali še trdnevni pohod po partizanskih poteh v smeri Škofja Loka — Blegaš — bolnica Franja — Ceršno — Bevkov vrh — Sovodenj — Sivka — Žiri — Škofja Loka, katerega se je udeležilo 35 članov.

Zaradi pomanjkanja dobrih vodnikov, kar je tudi ena osnovnih ovir, da ne morejo v svoje vrste sprejeti več mladih, so organizirali dva tečaja za vodnike, katerih se je udeležilo 21 članov.

Medvedki in čebelice so sodelovali na republiškem tekmovanju MC in prinesli domov odlično četrto mesto. Poleg tega so organizirali še več izletov na Lubnik, Gobejek, Križno goro in Osolnik.

Eden največjih problemov je vprašanje denarja, saj je ZTOB Škofja Loka kljub svoji aktivnosti dobila le 2600 N din dotacije. Predvsem pa jih pri širjenju in popularizaciji svoje organizacije tare vprašanje nezainteresiranosti ObK ZMS za to organizacijo.

Letos, ko bodo praznovali 15-letnico svojega obstoja, namenavajo biti še aktivnejši in poleg raznih izletov, tek-

movanj in podobnih prireditv organizirati področno tekmovanje tabornikov, republiško tekmovanje MC, trdnevni pohod po partizanskih poteh in še več drugih prireditv.

Osnovni cilj ZT občine Škofja Loka pa je razširiti te organizacije še na druge kraje v občini. Med drugim sta v okviru programa že začela delovati voda v Retečah in Godešču.

Vsekakor pa bo za izvedbo tega programa potrebno dati organizaciji večjo dotacijo kot lani.

S. J.

**CASOPISNI PAPIR
LAHKO DOBITE
PO UGODNI CENI
VSAK DAN DO 15. URE**

GLAS

**OBČINSKA STAVBA
SOVA 119**

Še povečati promet

Lani je veletrgovina Loka v Škofji Loki povečala promet za 16 odstotkov — Ustaljeno tržišče — Leta 1969 novi skladiščni prostori — Letos za izgradnjo in prenovitve 300 milijonov starih dinarjev

Veletrgovina Loka, ki je med največjimi podjetji v živilski stroki na Gorenjskem, oskrbuje precejšen del trgovskih podjetij na drobno, ima pa tudi 62 lastnih prodajal na področju škofjeloške občine ter v Medvodah in Zireh. Od skupno 7 milijard starih dinarjev lani usvarjenega prometa sta obe vrsti prometa, tj. maloprodaja in prodaja na veliko približno enako udeleženi.

Delo podjetja pa ni mogoče prikazati samo z vrednostjo prometa in številom prodajal, saj še mnogi drugi kazalci lahko dajo pravo sliko. V veletrgovini Loka se predvsem lahko pohvalijo s hitrim obračanjem zalog. Medtem ko so se zaloge leta 1966 obrnile v 30, so se lani obrnile že v 26 dneh. Zaradi tega je podjetje sprostilo 5 milijonov obratnih sredstev na mesec. Ceprav so se lani na splošno dvignili stroški za različne storitve, jim je v podjetju Loka uspelo obdržati stroške v razumljivih mejah. Porasli so manj kot je porasel celotni promet, ki se je lani povečal za 16 odstotkov. To jih je uspelo predvsem zato, ker so uspeli pridobiti novega kupca Gostinsko poslovno združenje podjetij v Ljubljani, ki povezuje 43 podjetij z Gorenjsko, Notranjsko in Dolenjsko. To podjetje je lani poslalo razpis za preskrbo svojih članov. Ker je veletrgovina Loka ponudila najugodnejše pogoje, je bil podpisan dogovor, ki sicer ne obvezuje člane združenja, jim pa priporoča, da se oskrbujejo prek veletrgovine Loka. Povečanje prometa v maloprodaji pa si obetajo z otvoritvijo novih lokalov. Tako bodo letos odprli nove trgovine v Šiški, Železnikih in v Sori pri Medvodah. Začeli pa bodo graditi klasično trgovino v Retecah in samopostrežnico v Vižmarjih.

Tako povečanemu prometu pa ne bodo kos sedanji skladiščni prostori. Zato so se v podjetju odločili za eno največjih investicij, to je novogradnjo oz. povečanje centralnega skladišča v Škofji Loki za 2000 kvadratnih metrov. Gradnja novega skladišča bo predvidoma stala 200 milijonov starih dinarjev. Ker vseh sredstev ne bodo mogli zbrati sami, iščejo soinvestitorje, ki naj bi prispevali približno polovico potrebnega denarja. Zaradi ugodne lege skladišča jim bo to verjetno uspelo. Večji skladiščni prostori pa bodo podjetju omogočili, da se bo začelo baviti tudi s komisionarskimi posli. To pomeni, da bo za druge komitente prevzelo tehnični del poslov v zvezi z nabavo in uskladiščenjem blaga.

Z gradnjo novih skladiščnih prostorov bodo začeli jeseni, dograjeni pa naj bi bili leta 1969. V novem skladišču bodo uredili tudi sodobno parkirnico za moko, sladkor in druga živila ter pražarno za kavo. Računajo, da bodo letos za izgradnjo in prenovitve vložili približno 300 milijonov starih dinarjev.

S. Zupan

no zato, ker so le-te v gostinskih lokalih sorazmerno drage. Vino pa tudi počasi postaja del vsakodnevne prehrane.

Lani je veletrgovina Loka odprla dve novi moderni trgovini, in sicer v Pirničah in Stari Lekki. Razen tega so obnovili prodajalno v Žireh in Konzum v Škofji Lekki. Za to in še druga manjša popravila ter dodatno opremo v že obstoječih trgovinah, so porabili 170 milijonov starih dinarjev.

Letos nameravajo v podjetju povečati promet za 14,5 odstotka, in sicer v prodaji na veliko za 22 odstotkov in promet v lastnih prodajalnah za 8 odstotkov. Tako povečanje grosističnega prometa si obetajo predvsem zato, ker so uspeli pridobiti novega kupca Gostinsko poslovno združenje podjetij v Ljubljani, ki povezuje 43 podjetij z Gorenjsko, Notranjsko in Dolenjsko. To podjetje je lani poslalo razpis za preskrbo svojih članov. Ker je veletrgovina Loka ponudila najugodnejše pogoje, je bil podpisan dogovor, ki sicer ne obvezuje člane združenja, jim pa priporoča, da se oskrbujejo prek veletrgovine Loka. Povečanje prometa v maloprodaji pa si obetajo z otvoritvijo novih lokalov. Tako bodo letos odprli nove trgovine v Šiški, Železnikih in v Sori pri Medvodah. Začeli pa bodo graditi klasično trgovino v Retecah in samopostrežnico v Vižmarjih.

Tako povečanemu prometu pa ne bodo kos sedanji skladiščni prostori. Zato so se v podjetju odločili za eno največjih investicij, to je novogradnjo oz. povečanje centralnega skladišča v Škofji Loki za 2000 kvadratnih metrov. Gradnja novega skladišča bo predvidoma stala 200 milijonov starih dinarjev. Ker vseh sredstev ne bodo mogli zbrati sami, iščejo soinvestitorje, ki naj bi prispevali približno polovico potrebnega denarja. Zaradi ugodne lege skladišča jim bo to verjetno uspelo. Večji skladiščni prostori pa bodo podjetju omogočili, da se bo začelo baviti tudi s komisionarskimi posli. To pomeni, da bo za druge komitente prevzelo tehnični del poslov v zvezi z nabavo in uskladiščenjem blaga.

Z gradnjo novih skladiščnih prostorov bodo začeli jeseni, dograjeni pa naj bi bili leta 1969. V novem skladišču bodo uredili tudi sodobno parkirnico za moko, sladkor in druga živila ter pražarno za kavo. Računajo, da bodo letos za izgradnjo in prenovitve vložili približno 300 milijonov starih dinarjev.

S. Zupan

Kaolinova ruda iz Črne med najboljšimi v Evropi

Nejasna prihodnost rudnika kaolina pri Kamniku

Rudnik kaolinove rude v Črni pri Kamniku ima bogato tradicijo, saj so v njem začeli kopati že pred sto leti. Kako pa je s proizvodnjo danes, koliko kaolina nakopljeno in kakšne so perspektive? Ta vprašanja smo zastavili direktorju rudnika kaolina Črna pri Kamniku Gregorju Irtu.

»Danes ima naš rudnik štiri obrate: sam rudnik v Črni, separacijo, raziskovalni oddelek v Selah, kjer odpiramo nov rov, ter obrat kalicita in dolmita v Stahovici. V vseh štirih obratih je zaposlenih okoli 395 delavcev, v samem rudniku pa dela 150 rudarjev. Jedro vseh delavcev so domačini, vendar se v zadnjem času za rudarski poklic odloča vse manj naših ljudi, tako da smo večkrat prisiljeni sprejemati delovno silo iz drugih jugoslovenskih republik, trenutno je teh okoli 1/6 do 1/7.«

»Kako postaneš rudar?«

»Za tiste, ki se odločijo za rudarski poklic, prirejamo v Kamniku tečaje za kvalificirane kopače, medtem ko je šola za rudarske nadzornike v Ljubljani. Ob tem naj vam navedem še podatke o strokovnosti naših delavcev. Imamo 6 rudarskih inženirjev, okoli 20 rudarskih tehnikov oziroma nadzornikov s strokovnim izpitom, visoko kvalificiranih delavcev imamo 23, kvalificiranih 133, polkvalificiranih 73, medtem ko je nekvalificiranih delavcev 117.«

»Znano je, da naši rudniki premoga niso v kaj preveč zavidanju vrednem položaju. Kako pa je kaj pri vas, saj se vam konkurenco drugih energetskih virov ni treba batiti?«

»Res je, da so danes rudniki premoga v težkem položaju, vendar tudi mi, ceprav ne kopljemo premoga in ima kaolin vrsto različnih uporabnih vrednosti, od kemične, barvne, gumarske in papirne industrije, nismo nič na boljšem. Naj vam skušam to podrobnejše pojasniti. Ceprav je povpraševanje po kaolinu v naši državi precejšnje, pa z našo proizvodnjo 230 ton kaolinove rude dnevno ne moremo zadostiti vsem potrebam. Da bi se temuognili, smo pred leti začeli z obsežnimi raziskavami v Selah, kjer smo odkrili bogata nahajališča kaolinove rude in tu tudi nameravamo odpreti nov rudnik. V ta raziskovalna dela smo lani vložili že precej denarja, okoli milijarde \$ din, od tega nam je dala polovico federacija, skoraj četrtino republika, drugo pa sami. V zadnjem času so zunanjji viri za financiranje teh raziskav prenehali, tako da danes preučujemo nova nahajališča le z lastnimi sredstvi. Če bi stekla pro-

izvodnja v novem obratu v Selah, potem bi letno nakočili okoli 50.000 ton kaolina in s to količino bi lahko kriči vse potrebe jugoslovenskega trga. Do tu je vse lepo v redu in prav, vendar težave se začenjajo z lanskim julijem, ko je bil sproščen uvoz nekaterih surovin, med njimi tudi kaolina. Tako smo že leta 1966 uvozili v Jugoslavijo okoli 23.000 ton kaolina, do lanskega septembra pa že 13.000 ton, medtem ko računam, da bo letos uvoz kaolina še večji. S tem, ko Češi izvajajo kaolin pod svojo lastno ceno, je seveda cenejši kot naš.«

»Torej predstavlja cenejši kaolin iz uvoza za vas resno konkurenco?«

»Deloma je to res, deloma pa tudi ne. Mi zaradi uvažanja kaolina iz tujine ne moremo imeti jasne perspektive, ker zunanjji faktorji vse preveč vplivajo na potrošnjo. Naš kaolin se lahko zmeraj meri po kvaliteti s češkim ali angleškim kaolinom, ki sta najboljša v Evropi, poleg tega pa smo v kvaliteti kaolina, ki se uporablja v papirni industriji, prvi na Balkanu. S tem se nočemo hvaliti, želimo le to, da bi naša družbena skupnost končno le spoznala vrednost naravnih bo-

gastev in ugotovila njihovo logično stanje, saj konec končev vsak ve, da je treba izkorisčati obstoječe možnosti, posebno pa še, če so sedanje zaloge naravnih bogastev kvalitetne. Tako smo torej v dilemi, ali naj razvijamo našo proizvodnjo še v novem obratu v Selah ali pa naj se prepustimo zakonu ponudbe in povpraševanja, pri katerem pa kupca ne znamo, kako se kaolin koplje, temveč kakšna je njegova cena in logično je, da bo kupil tisti izdelek, ki je cenejši. Ravno zato se mi zdi potrebno poudariti, da mora naša družba spoznati vrednost svojih rudnih bogastev.«

»Ceprav iz tega lahko povzamemo, da vaša prihodnost ni preveč rožnata, pa nas kljub temu zanimata, kakšni so vaši letosnji načrti?«

»Do konca letosnjega polletja bomo končali z modernizacijo separacije. S tem se bo kvaliteta našega kaolina še bolj povzpela v sam evropski vrh. Ob tem pa naj še poudarim, da nimamo denarja, da bi lahko dali separacijo v poskusno obravnavanje. Ko bo njena modernizacija končana, bomo v njej takoj začeli z redno proizvodnjo.«

V. Guček

V Iskri Železniki računajo, da bodo preteklo poslovno leto

končali brez poslovne izgue

Položaj tovarne Iskra v Železnikih se je kot smo opazili po podatkih v glasilu Iskra v zadnjih mesecih zelo popravil, ceprav se posledice lanske krize še občutijo. V novembру je kolektiv spet prejel 100-odstotne osebne dohode, pa tudi v decembri ne bo slabše. Postavljen proizvodni plan je bil dosežen s 86 odstotki, kar je glede na to, da so zbrali dovolj naročil šele ob polovici leta, vredno vse pohvale.

Razmere na trgu so jih prisile, da so morali v veliki meri opustiti planirano proizvodnjo. Prisiljeni so bili sprejeti tudi manjša naročila. Vse to pa je onemogočalo dobro organizacijo dela, kar je seveda vplivalo na poslovni uspeh podjetja. Kljub vsemu pa v tovarni predvidevajo (zaključni račun še ni izdelan), da bodo preteklo poslovno leto končali brez izgue.

Slabi medsebojni odnosi, ki so bili glavni razlog za uvedbo začasne uprave, so odpravljeni. Nekaj ljudi je zapustilo kolektiv, tudi pa, ki

so ostali, bodo morali pokazati več zanimanja.

Letos nameravajo v Iskri Železniki izdelati za 23 milijonov novih dinarjev. Plan predvideva, da bodo približno 50 odstotkov proizvodnje prodali na domačem tržišču, 25 odstotkov v ZDA, preostali 25 odstotkov pa je namenjeno: 12,5 odstotka za Italijo, 7,5 odstotka za Romunijo in 5 odstotkov za Zahodno Nemčijo. Večja prodaja doma bo tudi ugodno vplivala na poslovni uspeh podjetja.

S. Z.

Očiščene in zmrznjene morske ribe v prodajalnah Živila Kranj

Bled, ki ga ne poznamo: Mlino

Zaledenela mlinska kolesa ob Jezernici

Mlinska kolesa ob Jezernici ne pojo več svoje enolične pesmi. Utihnila so že skoraj povsem, nekatera že pred dolgimi desetletji, nekatera po zadnji vojni. Le globoko dol ni Savi se še kdaj pa kdaj zavri, da ljudje ne pozabijo na njihovo otočno melodijsko, na njihovo enakomerne merjenje časa.

Ni se ustavil čas, ko so se nehalo vrteti mlinska kolesa. Zdi se, da so ga utesnjevala, da so ga trdno oklepala v svoj mokri objem, da mu niso dala dihati. Zakaj čas je potem, ko je lopute koles prerašel mah in ko jih je pozimi okoval led, pospešil svoj korak, prinašal je novost za novostjo. Kot bi mu, prej ujetemu v povsem dolčen ritem mlinskih stop, zdaj zrasle peruti. Pohitljive, da kaj ne zamudi, da ponese Bled v svet, da počašči svetu lepote tega biserja slovenske zemlje. Bled, prej stoletja ujet v srednjeveške fevdalne okove desetletja in stoletja, ki se skozi kopreno časa zdijo

siva in skrivnostna kot jizerska gladina v pozrem jerskem popoldnevnu, ko prsi na gole črne veje in seda megia na živobarvno listje, ta Bled je postal zdaj mravljišče turistov z vseh koncov sveta. Babilon najrazličnejših jezikov, luksuzno letovišče za petične goste in cilj številnih šolskih izletov.

Prej... Kako je bilo prej na Bledu? Takrat, ko so z gradu na visoki skali gospodarili briksenski škofovi oz. njihovi upraviteli in zakupniki. In ko so bile tlačanske hube po vasih, ki danes sestavljajo Bled, razdeljene med posest briksenških škofov in še nekaterih drugih fevdalnih posestev v oklici. Takrat... Da, o tistih časih bi nam mlinska kolesa lahko veliko povedala. Jezernica še vedno odvaja vodo iz jezera v Savo, vendar so mlinska kolesa ob njej utihnila, stope so se podrla, pajčevine po kotih niso več bele od moke kot včasih. Le Jezernica še teče, njena moč pa ni več izkorisčena. Strugo so ji v začetku po-

pravili, da je lepša. Utrdili so obrežja z lepimi skalami. Ko pa se žuboreča voda skrije očem turista, ki jo gleda s ceste, teče spet pod starimi strugi. Se vedno je napeljana k nekdanjam mlinom, vendar jo ne spustijo več na lopute koles. Ni potrebno, zdaj v mlinih domujejo miši in podgane, ropotajo in prah. Ni več mlinarjev in ne moke in ne toploga vonja po zmleti pšenici. Debele, s kamni zidane stene še stojijo tik ob Jezernici, mlinska kolesa ob njih pa so v teh dneh okovana v led in sneg. Sneg na loputah se zdi kot pajčevina v spalnici. Mimo teče voda, ki je včasih odstranjala pajčevine, da je bilo vse snažno in na pravem mestu.

V led in sneg okovana mlinska kolesa se zde v teh dneh mrza in nepristopna kot siva preteklost, ki jo tako slabo poznamo. Všeč so mi mlinska kolesa, če ne mirujejo. Ko pa sem danas postajal ob bregovih Jezernice v Mlinem na Bledu, so mi bila skoraj zoprna v svoji tišini in v družbi ledeniih svetov. Mrak se je cel spuščati na stisnjene strehe hiš in podov in hlevov in nekdanjih mlinov, ki ždijo ob potoku. Mrak z mrazom, ki je ob tej ledeni vodi še vztrajnejše lezel v kosti. Takrat, ko so se vrtela mlinska kolesa, je moral biti tod topleje. Gotovo je bilo topleje, saj so se vrteli težki mlinski kamni in dišalo je po moki, iz katere so gospodinje v toplih pečeh pekle kruh.

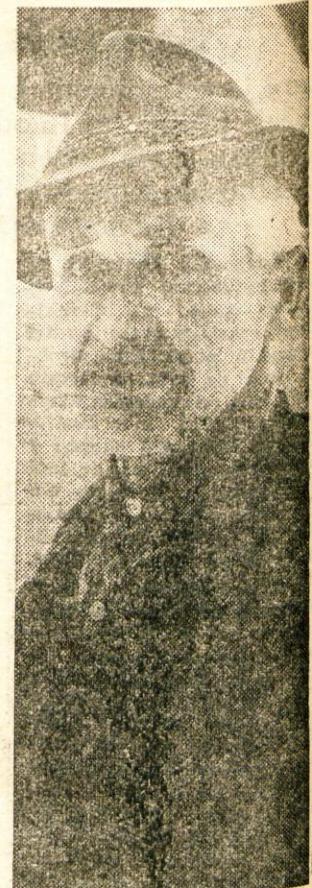
Premišljaj sem, kako je spomladis tod, na teh obrežjih. V marcu in aprili, ko pride odjuga, ko pobere sneg. Ko trobentice porumenijo breg in ko kalužnice vzvetijo tik ob vodi. Kakšna so tedaj mlinska kolesa? So še tako zelo mrtva in stara? Kakšna so v družbi trobentice in kalužnic in zvončkov, čeprav se ne vrtijo več, čeprav ne vejo, zakaj so spleh še tam?

Bled. Mlino. Poznamo Mlino, kajne? Restavracija je tam, ob cesti, ki pelje v Bohinj, nasproti čolnarne. Pravijo, da je to dobra gotsilna, dobra restavracija; tudi tuji se menda radi ustavlja v njej. Lani so v bližini odprli še eno restavracijo, ki je modernejše opravljenja, a manjša. To je Mlino, ki ga poznamo. Mlino ob cesti na obližnjem bregh Jezernice, po kateri počasi, leno odteka voda iz jezera; v začetku leno, potem pa potopi proti Savi. Mlino, ki ga ne poznamo, pa je prav ob tem potoku, južno od ceste. To je stara vas Mlino, danes sicer sestavni del Bleda, včasih pa samostojna vas.

Samo dvačrat, trikrat sem bil v tej vasi. Samo nekajkrat sem iz turističnega, asfaltiranega Bleda polkulkal v tisti del Bleda, ki je takoj blizu, a precej skrit očim turistov. Takoj z asfaltom je, po katerem drvimo v Bohinj. Tam so danes ulice, Mlinska kot osrednja in še nekatere. Vasi Mlino uradno ni več. To je danes Bled, tisti stari, še ne povsem skomercializirani Bled, v katerem naravnost iz asfalta stopimo na kmekdo dvorišče z obešenimi keruznimi storži po stenah poda in z odprtim, neobzidanim gnojiščem. Ta Bled je še v veliki meri ohranil spomin na preteklost: hiše so majhne, strehe se stiskajo druga k drugi, kipijo v nebo ena više kot druga, k soncu, prepletajo se med seboj. Podi prav tako majhni, postavljeni na videz brez reda, vendar po trdi logiki razpoložljivega zemljišča. Hlevi in nekdanji mlini so zidani iz kamena, voda je še napeljana k mlinskim kolesom, vhodi v hiše so še polkrožni zgoraj in kamnit, na majhnih oknih so še stare okenske mreže. Iz grabna, po katerem teče Jezernica, se vzpenjajo hiše v oba bregova; v levega bolj kot v desnega. Središče vasi je bilo in je še na tej strani, na vzhodu, kjer je več prostora; breg nasproti je strmejši, je zasajen s sadnim drevjem.

Izvor imena vasi ni problematičen. Mlini so mleli tod žito že v davnih preteklosti. Mlinsko kolo, izklesano iz trdne konglomeratne skale, z luknjo vsredini, je simbol Mlina. Ta simbol — dvoje mlinskih koles — ob restavraciji Mlino pove vsakomur, ki ima le oči na pravem koncu, da so tod zmeli včasih precej žita.

Zgodovina nam pove, da je Mlino stara vas. Listine iz srednjega veka imajo zajnj ime »Mulinum«. France Gornik piše v knjigi Bled v fevdalni dobi, da je otoška cerkev dobila tukaj kmetije z mancijipiji z darovnico iz leta 1185. Blejska graščina, kakor kaže, ni imela na Mlinem posesti do poznega srednjega veka, ko je kupila leta 1458 posest gospodov Mlinskih — Seepacherjev. «Že razni viri iz fevdalnega časa, iz srednjega

Andrej Žumer

ga in novega veka, župnijski urbar iz leta 1746, župnijske matice in ljudje še danes lečijo naselje Zazero od Mlina. Mlino je ob Jezernici in na obali jezera (od okolice blivšega hotela Petran do kratkega cestnega predora v smeri proti Toplicam), Zazero pa del vasi, ki sega od vrha hriba nad Mlinem proti Savi.

Iz arhivskega gradiva je tudi razvidno, da so bile kmetije na Mlinem zelo majhne. Tako je ostalo še do danes, to počkaže samo bežen sprechod skozi vas. Le nekaj je večjih, pravih kmetij; leže više nad strugo Jezernice. Na klanju pravijo tistem delu vasi. Več imajo zemlje, boljša je in bližja, potov je manj. Tisto, kar je spodaj, ob Jezernici, pa komaj lahko še imenujemo kmetije. Gornik omanja, da so v fevdalnem času plačevali toliko »štibrec« kot drugje ob boljših kajž. Danes je v teh hišah malo ljudi za delo. Povsod je kdo v službi, sicer se ne bi preživel.

Leta 1780 je bilo na Mlinem (z Zazerom) 53 hiš, 64 družin in 304 prebivalcev. Manj kot sto let pozneje (1869) se število ljudi poveča na 334 in prav toliko jih je bilo leta 1900, medtem ko so jih leta 1890 zabeležili nekaj več, 348, leta 1880 pa celo 372. Med obema vojnoma je število prebivalstva komaj preseglo število 400 (1931 — 409), po vojni, leta 1953, pa jih je bilo 497. Mlino je torej naselje, ki sicer ni stagniralo, ki pa tudi ni bogovsko hitro napredovala. V nekaj manj kot 200 letih se število ljudi ni povečalo niti za 200.

Simbol mlina — mlinski kamen pred restavracijo. Edino dva takra kamna in nekaj mlinskih koles, vkovanih te dni v led in sneg, še spominjajo na davno preteklost te blejske vasice.
Foto: Franc Perdan

Ti podatki nas sprva malce presenečajo; pričakovali bi hitrejši razvoj. Vendar pa je treba upoštevati, da v samem Mlinu, v vasi, ni bilo prostora za nove gradnje. Skromen prostor ob Jezernici je bil že sicer pregosto naseljen; zemlje je bilo malo, kruha za vse jim ni mogla dati, zato so imeli včasih v najemu še grajske nijke na Lokah (Gorničk), imeli so mline in žage, verjetno pa so se bavili še z raznimi drugimi obrtnimi deli. V nevjem času, s prodrom turizma, ko je Bledu cena rasla, so rastele ob obali v Milnem in Zazeru počitniške hišice, dvorci, vendar lastniki v njih navadno niso stalno prebivali. Mlino je bilo v turizmu znano prej kot ostali del Bleda. Tu je bilo središče blejskega visokega, privilegiranega turizma. »Vsek je prišel sem, tu je bilo središče Bleda, vsa gospaska se je pripeljala do hotela Petran!« pripoveduje danes starejši ljudje. Pa danes? Del Petrana so po vojni že podrli, ostali del pa bo v kratkem prišel na vrsto, saj se bo sicer sam zrušil — na glave stanovalcev, ki so v njem. Mlino danes nima hotela, nima večjega turističnega, gostinskega objekta, taktega, ki bi kaj pomnil, kot npr. Toplice ali Jelovica. Mlino danes v blejskem turizmu pomeni zelo malo. Mlino je Bled, ki ga bo za turizem treba še odkriti. Ponovno odkriti.

Tuk ob Jezernici leži Oblakova domačija, ki ima nad vratim tablico z napisom Prežihova ulica 1. Hša leži podolgem ob vo-

Jože Rogič

di, med potjo in potokom, hlev s podom, šupo in drvarnico pa je za nekaj metrov više ob Jezernici, prislonjen s stransko, ožjo stranjo k potoku. Vse je v bregu, tudi dvorišče med tema dvema poslopjem in tudi neobzidana gnojna jama sredi dvorišča. Visok kup gnoje se je že nabral; to bo raslo, ko bo na njivi! Jože Rogič, prileten suh mož z izrazitimi gubami okrog globokih, vdrtih oči, si je dal opraviti z viliči okrog gnojne jame, ko sva ga s Francejnom presestila z vprašanjem, koliko mlínov je bilo včasih v Milnem. Z rokami v rokavicah iz domače volne se je napolnil na vile, malce pomisli, v očeh in gubah okrog njih je bil zadržan, malce plašen in radoveden nasmej, potem pa je rekel: »Pet. Ja, pet jih je bilo, danes pa je samo še eden, pa še ta je čisto v grabnu, dol ob Savi. Pri Grabnarju se reče po domače. Samo ta še dela in tudi žaga je zraven. Drugih mlínov in žag pa ni več. Pred kakšnimi petdesetimi leti jih je bilo pet. Dva mlína sta nehalo mleti že prej, dva — pri Mlinarju in pri Pušinu — pa po zadnji vojni. Mlinska kolesa pri teh dveh hišah še imajo, ste jih morda videli?«

Videla sva jih — vkovane v led in sneg.

Potem sva sedela pri Kašaru (Mlinska ulica 20) v kuhinji. Pogrela sva se. Zunaj je bilo mraz, Andrej Žumer pa je tako prijetno pripovedoval: da ima manjšo kmetijo, da je od vseh hiš kdo v službi, ker je zemlje premalo, da bi vsi živelci od nje, da hodijo ljudje na delo v jeseniško Železarno, v Vrigo Lescu, v LIP Bled, polti jih je veliko v hotelih in restavracijah itd. »Pri vseh kmetijah je ljudi za delo malo, vse gre za boljšim zaslužkom, zato je treba vse bolj za silo narediti. Ce ne bi imeli motornih kosičnic bi polovico trave ostalo na travnikih. Kdo bi pa kosi!« Tema je siliša v kuhinjo, hčerka pa je ob štedilniku z velikim tekom jedla potico in poslušala, kaj pripoveduje očeta. Poslušala je, kako so včasih delali mlinarji, kako žage, kako je bilo takrat, ko še ni bilo ceste okrog jezera, do Zake, am pak le kolovoz. Andrej Žumer se je začel lani učvajati tudi s prevzeti turistov s starimi vozovi. »Ze cče je bil fijakar, pa sem še jaz. Veliko se jih pelje,« je povidal, »a le tujevi. Ce ne bi bilo tujev, bi bilo slab. Za naše ljudi Bled ni, je predrag.«

To je Mlino. Brez mlínov, skoraj brez, a s spomini nanje. In z nekaj mlinskimi klesi, mrtvimi, mirnimi, spečimi, vkevnimi v led in sneg.

To je Bled, ki ga tako slabo poznamo.

Andrej Triler

Kdo zavira nadaljnji razvoj oddelka delavskega gibanja in NOB pri tehničnem muzeju Železarne Jesenice

Z namenom, da bi Jesenice kot znano delavsko središče s svojo bogato revolucionarno tradicijo in pestro zgodovino boja proletarskih množic, ki s svojimi začetki sega v čas avstro—ogrskih monarhij in se nadaljuje med obema vojnoma ter doslej svoj vrhunc med narodnoosvobodilno borbo jugoslovanskih narodov, ohranile zgodovinske dokumente tega gibanja, je bil pri Tehničnem muzeju jeseniške Železarne kmalu po osvoboditvi ustavnjen oddelek delavskega gibanja in NOB. Mnogo truda in prizadovnosti so morali vložiti sodelavci tega oddelka, da so zbrali in uredili dokumentarno gradivo, ki ga je zaradi neustreznih prostorov že načela vlagal in plesen. Bogate dokumentarne razstave, ki so jih organizirali sodelavci oddelka za delavsko gibanje in NOB pri Tehničnem muzeju jeseniške Železarne doma na Jesenicah in v drugih krajinah jeseniške občine; so dokaz, da so ti ljudje opravili veliko delo pri zbiranju dokumentarnega gradiva iz zgodovine delavskega gibanja in NOB, pa čeprav niso imeli takrat o tem nobenih izkušenj. Vodila jih je le visoka patriotska — socialistična zavest, da so zgodovini delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega gibanja ohranili bogato gradivo, ki bi ga za vedno zabrisal čas, če ga ne bi iztrgali naravnemu uničenju.

Jeseniški pionirji za zbiranje dokumentarnega gradiva iz zgodovine delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega boja se zaradi stalnih finančnih težav in nerazumevanja nekaterih činiteljev gospodarskega in kulturnega življenga v jeseniški občini ne morejo pojaviti, da imajo sodobno urejen muzej. Težave so specifične, in se vežejo na zunanje sodelavce in zbiralce dokumentarnega gradiva. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da ne zajema revolucionarni razvoj gibanja delavskih množic iz mesta in okolice Jesenic, temveč cokoliš, kjer so živelci in delovali predvojni in medvojni politični in vojaški voditelji tega gibanja. Pri tem pa moramo upoštevati, v katerih kulturnih društvih, delavskih organizacijih so za skupne politične ideje jeseniških Železarjev sodelovali ti ljudje.

Ta dejstva pa narekujejo sedanjam v bodočim rodom, da bi ti Železarji — revolucionarji, ki so bili pobudniki socialnih in političnih bojev v preteklosti, najdejo svoje mesto in s tem tudi priznanje, ki so ga zaslužili v tem boju. Njihov lik in vloga pa naj služita mlajšim rodovom kot lik delavca — proletarca, ki je

kljub peganjanju, ponizevanju in zaporom izšel kot zmagovalec. Preživeli jeseniški revolucionarji so pa dolžni, da prenašajo tradicije NOB na mlajše in bodoče robove.

Vsa zgoraj opisana dejstva pa potrebujejo upravičenost obstoja oddelka za delavsko gibanje in NOB pri Tehničnem muzeju jeseniške Železarne. Ne morem pa razumeti dejstva, zakaj je prav ta oddelek med prvimi na dnevnih red prišel, da bi ga iz nekega ekonomskoga računa zaradi varčevanja ukinili ali pripojili muzeju v Kranju... Morad pozabljaljo upravni organi jeseniške Železarne, da se ne more gospodarska reforma omejiti na čisto ekonomiko, ki bi prizadela z veliko kulturno škodo naš razvoj? Ali ni nihče od orgovornih pomisli, da bi z odhodom sedanjih sodelavcev oddelka za delavsko gibanje in NOB na druga delovna mesta za več let ohromilo dosedanje muzejske dejavnosti s tega področja? Kdo bo še nadalje pri Tehničnem muzeju jeseniške Železarne prikazoval, da je delavec — proletarec bil osnovni dejavnik preoblikovanja družbenih odnosov in dalj temu razvoju tudi svojo vsebino, če bi se ta oddelek ukinil? Kdo lahko pred družbo prevzame odgovornost, da bi lahko za dogledom čas zbrusal simbol revolucionarnega gibanja jeseniških proletarcev, ki so šli skozi politične zapore, konfinacije, koncentračiska taborišča in v narodnoosvobodilnem boju žrtvali svoja življena za to, kar danes imamo? Vsega tega pa ne moremo meriti z dinarjem, da bi nekje reševali zavoženo gospodarstvo na račun zgodovinske dejavnosti delavskega gibanja in NOB... Ce bodo posvetili več pozornosti ekonomiki podjetja, bodo našli tudi tista finančna sredstva, ki bi jih radi zagotovili na račun naše zgodovinske dejavnosti.

Ta dejstva so narekovala nujnost, da so predstavniki

tovarniške konference ZKS s sodelovanjem predsednika IO sindikata, predstavnika za muzejsko dejavnost, občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, predsednika stalne komisije za zadeve borcev pri DS ZJ in muzejski delavci sklicali posvet o tem vprašanju... Na podlagi sprejetih stališč na tem posvetu je stalna komisija za zadeve borcev pri ZJ dne 5. januarja letos sklical sejo, da bo obravnavala vprašanje ukinitev nekaterih delovnih mest v oddelku za delavsko gibanje in NOB pri Tehničnem muzeju Železarne Jesenice. Ker je posvet predstavnikov družbenopolitičnih organizacij sprejel stališča, ki sem jih že opisal, se je tudi komisija za zadeve borcev pri DS ZJ pridružila njihovim stališčem z zahtevo, da se delo o zgodovini delavskega gibanja in NOB mora nadaljevati. Menijo, da je to moralna in politična obvera vseh jeseniških družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij. Predstavniki Železarne in občinske skupščine Jesenice pa se morajo dogovoriti, kdo bo finančiral dejavnost oddelka za delavsko gibanje in NOB. Menili so tudi, da bi se pretehtal in osvojil predlog muzejskega sveta, da bi uredili razstavne prostore v bivši Kosovi graščini, kjer bi bilo najbolj primerno mesto, ki bi populariziralo obisk te razstave. Svetlo razstavo bi si tako lahko ogledalo večje število domačinov, drugih občanov in turistov, ki potujejo skozi Jesenice v notranjost države.

Komisija za zadeve zaposlenih borcev — Železarjev je na tej seji tudi osvojila mnenje, da se morajo idejnopolitične sile nenehno uveljavljati in se javno in idejno opredeljevati ob dilemah kulturne ustvarjalnosti v odnosu do zgodovine delavskega gibanja in NOB ter do ljudi, ki se požrtvovalno udejstvujejo na tem področju.

Karel Zerkov

Svečana telovadna akademija

V prepolni dvorani TVD Partizana v Gorenji vasi je bila v nedeljo svečana telovadna akademija. Razdeljena je bila na tri dele. V prvem je gledalcem in nastopajočim spregovoril dr. Milan Gregorčič, ki je orisal štiridesetletni razvoj telovadbe v Gorenji vasi. Nato je Marjan Kosmač podelil spominske plakete dr. Gregorčiču, Inglju Matežu, Pipanu Jelici in Jelovčenu Rajku, ki so več kot 40 let aktivno sodelovali v društvu.

Po govoru in podelitev priznanj pa se je začela akademija. Najprej so nastopili pionirji in pionirke osnovne šole. Za njimi pa člani TVD Partizana, ki so na več orodjih prikazali dobro telovadbo. V tretjem delu pa so kot gostje nastopili telovadci Narodnega doma iz Ljubljane. Nastopili so štirje mlajši tekmovalci ter državna reprezentanta Milenko Kersnič in Janez Brodnik. Obiskovalce so navdušili z vajami na koncu z ročaji, drogu, bradijli, še posebno pa z vajo v parterju, kjer so poželi največ odobrevanja.

J. Čadež

Aktivna dramska sekcija v Predosljah Pripravili so igro Rokovnjači

Za dramsko sekcijo kulturno-prosvetnega društva v Predosljah res lahko rečemo, da je delavnina, bržkone ena izmed najboljših amaterskih dramskih skupin v kranjski občini (če izvzamemo amatersko gledališko družino pri Prešernovem gledališču). Poleti so vsi člani pridno pomagali pri urejanju dvorane: stari pod so zamenjali z novim, sami so napravili lepe kulise, pripravili so skupni izlet itd. Ko pa je prišla jesen, so se pridno začeli učiti igro Rokovnjači. Nekajkrat sem jih šel obiskat na vaje in videl, kako mladina z veseljem vadila in ravna po navodilih režisera tov. Krmeca. In razveselilo me je, ko sem med mladimi igralci opazil tudi že izkušenega amaterskega igralca 56-letnega Antona Becona iz Predoselja.

Ze 9. in 10. decembra lani so se igralci iz Predoselj predstavili s to igro na domaćem odru. Obakrat je bila dvorana polna; posebno 10. decembra je bilo toliko ljudi, da je bila pravcata gneča. 7. januarja so ponovili igro na Kokrici in tudi tam je bila dvorana skoraj polna. Skle-

nili so, da bodo še gostovali v krajih, kjer imajo primereno velike odre. Ugotovili so namreč, da je uprizoritev Rokovnjačev uspela in da se ljudje zanimajo zanjo. Pri igri sodeluje okrog 35 igralcev, med njimi največ mladih. Včasih mladino kritiziramo zaradi nedelavnosti, vendar jim pogosto s tem delamo krivico. Tokrat so se mlađi iz Predoselj res izkazali. Z igranjem imam precej izkušenj, saj sem, ko sem bil še mlad, precej igral v Britofu, na Primskovem in v Kranju, zato zlepa ne pohvalim, kar ni dobro. To igro in te igralce pa je treba poštovati tudi na Dolenjsko.

Stanko Bučan

Kulturno delo v Podbrezjah

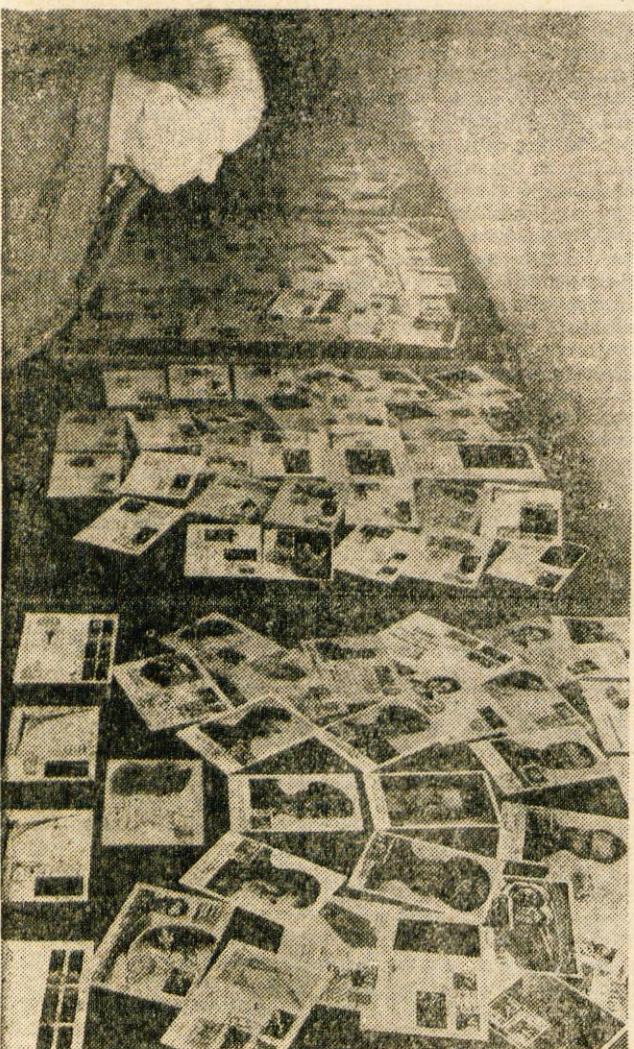
KUD Tabor in TVD Partizan Podbreze sta imela v soboto, 8. januarja, redni letni občni zbor, na katerem sta pregledala svoje delo. Ker sta se v lanskem letu ti dve organizaciji, ki sta največji v Podbrezjah, združili, jima je s skupnimi močmi uspelo zgraditi stanovanje za hišnika, drvarnico in

pa delno popraviti streho kulturnega doma.

Najbolj je v Podbrezjah obiskana knjižnica, saj je ena izmed najboljših v kranjski občini. Lani so si prebivalci Podbrezij sposodili v knjižnici okoli 1840 knjig, kar je lepo število za vas, ki ima okoli 700 prebivalcev. Podbreška knjižnica je bila ustovljena že leta 1908. Med drugo svetovno vojno so Nemci požgali vse knjige, leta 1948 pa je ponovno začela delati.

Dramski sekciji je lani uspelo pripraviti igro Sola za starše, predstave so bile dobro obiskane. Sodelovali so tudi na vseh proslavah. V letnjeni sezoni nameravajo z mladimi močmi, ki se zelo zanimajo za igranje, spet pripraviti več predstav. Prvo bodo uprizorili že prihodnji mesec. V Podbrezjah imajo tudi dva pevska zbor: mешani pevski zbor pod vodstvom Janeza Kozjeka in par novo ustovljeni mladinski zbor pod vodstvom Marjana Eržena.

D. Humer

V mali dvorani delavskega doma na Jesenicah so v soboto, 13. januarja, odprli filatelistično razstavo v počastitev obletnice oktobrske revolucije. Razstava, ki so jo organizirali člani filatelističnega društva Jesenice in DPD Svoboda Tone Čufar, bo odprta do 24. januarja. (vig) foto: Franc Perdan

V zvezi s člankom »Oče ur pravljic in njegov pomočnik«, objavljenim v prejšnji številki Glasa, pojasnjujemo:

Nismo zapisali, da je Jože Kovačič ustavil ure pravljic ali da je bil pobudnik za to novo obliko dela PG Kranj. Zapisali smo le, da je »prevzel« ure pravljic in da se že skoraj osem let s tem profesionalno ukvarja. Pisali smo predvsem o sedanjih urah pravljic in o Kovačiču, ne pa zgodovine ur pravljic PG, zato smo namenoma izpustili podatek (za katerega smo vedeli), da so namreč idejo za ure pravljic dali tovariši Dežman, Hotko in Lombart ter da so bile te prireditev nekako dve leti povsem na amaterski osnovi. Ker pa se je pokazalo, da delo tako, na amaterski osnovi, ne more iti več naprej, ker ga je preveč in je prezahtevno, so pri PG nastavili profesionalca, ki odtlej skrbti predvsem za to.

Toliko v pojasnilo tistim, ki se imajo za neposredno ali posredno prizadete.

A. T.

V Bohinjski Češnjici bodo ustanovili kulturno-prosvetni odsek pri gasilskem društvu

Vsi moji sinovi na odru v Češnjici

V Bohinjski Češnjici je dramska skupina uprizorila v nedeljo, 14. januarja, Millerjevo dramo VSI MOJI SINOV. Prizadevni igralci so z uprizoritvijo zelo uspeli, saj je bila dvorana kar dvakrat polna gledalcev. Čeravno je delo zelo zahtevno, so igralci izpolnili vsa pričakovana. Predstava je bila solidna in dokaj enotna. Posebno skrb so pri izvedbi posvetili izgovarjavi, kar je posebej pohvalno. Igra je bila tudi dovolj sproščena in tekoča, uspeli so poudariti osnovne avtorjeve misli. Režisrska zamisel ter izvedba sta bili v skladu s konceptom drame. Posebno skrbno in domiselnoposlo pa so pripravili sceno in jo uspešno dopolnjevali z odrsko razsvetljavo.

Druga skupina dramske sekcije pa že študira Meškovo dramo MATI, medtem ko predvidevajo za letos še tretjo premiero. Druga premiera bo na vrsti že v prihodnjih štirinajstih dneh.

Kulturni delavci v Češnjici si zelo prizadevajo, da bi poestriki kulturno in družabno življenje v kraju. Prizadevanja pa niso zaman. Občinstvo v tem kraju se najbolj navdušuje za dramska dela, za kar ima tamkajšnja igralska skupina najboljše možnosti, zelo primerno in dobro opremljeno dvorano in dovolj požrtvovalnih igralcev. Tudi iz sosednjih krajev in od drugod zelo radi pridejo igrati v Češnjico zaradi odličnega občinstva, ki vedno napolni dvorano, in zavoljo zelo primernih tehničnih možnosti: odra in dvorane. Igrali so s tamkajšnjim gasilskim društvom sami uredili dvorano ter opremili oder s primerno razsvetljavo in rekviziti. Zaradi tako ugodnih razmer so samo lani zabeležili v Češnjici 17 govorjanj dramskih skupin. Domačini pa so z uspehom zaigrali ljudsko igro Deseti brat.

Na nedeljskem posvetu so se o kulturnem delu pogovarjali s predstavniki zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Radovljica. Ugotovljali so potrebo, da je kulturna dejavnost v Češnjici tako razgibana, da je potrebno ustanoviti samostojno organizacijo, ki bi vodila to delo. Pri tem jih z razumevanjem podpira tudi tamkajšnje gasilsko društvo. Zato so v soglasju z ZKPO Radovljica sklenili predlagati gasilcem, da ustanovijo samostojni kulturno-prosvetni odsek gasilskega društva. To je edini primer take vrste v občini in je sprejemljiv. Kulturno-prosvetni odsek bo hkrati postal član občinske kulturne zveze, ki mu bo pomagala finančno in strokovno.

J. B.

Prihodnji teden v kinu Center v Kranju

Moda in popevka

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj bo prihodnji teden spet začela s kulturno-zabavnimi prireditvami, s katerimi so lani dosegli že lepe uspehe in privilibili — na

vadno v dvorano kina Center — množico Kranjčanov in okoličanov. Prireditve bodo vsak mesec, in sicer vedno na določen dan — zadnji teden zvezčev v mesecu. Upajo, da bodo te kulturno-zabavne prireditve tudi letos naletele na velik odziv med Kranjčani.

Prva takva prireditve bo v torku prihodnji teden, 23. januarja ob 20. uri v kinu Center. Naslov: MODA IN POPEVKA. S spomladanskimi modeli bodo sodelovala podjetja Kraj Škofja Loka, Gorenjska oblačila Kranj in Almira Radovljica, za glasbeni spored pa bo poskrbel ansambel Mladi levi s pevkami Marjanom Deržaj, Alenkom Pintič in Berto Ambrož.

Če bo prireditve uspela, pravijo na kranjski delavski univerzi, bodo s podobnimi kulturno-zabavnimi prireditvami nadaljevali.

Pojasnilo

V zvezi s člankom »Oče ur pravljic in njegov pomočnik«, objavljenim v prejšnji številki Glasa, pojasnjujemo:

Toliko v pojasnilo tistim, ki se imajo za neposredno ali posredno prizadete.

A. T.

a

Te dni po svetu

Tokio, 12. januarja — Sveti Vietnam je danes potrdil, da bo pozitivno odgovoril na vsak poziv Kambodže v primeru agresije. To so potrdili v sporocilu o pogovorih, ki sta jih imela v Hanoiu zunanjji minister Kambodže in DR Vietnam, princ Narodom Furisare in Nguyen Duy Trinh.

Rio de Janeiro, 12. januarja — Brazilsko policija je ugotovila, da je na obmejnem področju Guaira kmetijska kolonija, kjer se skrivajo nastri.

Tel Aviv, 12. januarja — V Tel Avivu so uradno sporočili, da so danes na Sueškem prekopu izmenjali vojne ujetnike med Izraelom in ZAR, in sicer na podlagi sporazuma, ki sta ga državi sklenili s posredovanjem mednarodnega Rdečega križa v Ženevi.

Beirut, 12. januarja — V Bejrutu se bo danes sešel jemenski odbor, v katerem so republikanci in rojalisti in ki bo skušal pripraviti tla za konferenco o spravi vseh jemenskih grupacij, tako da bi vzpostavili mir v deželi.

London, 12. januarja — Britanski zunanjji minister George Brown se je danes vrnil v London. Bil je na obisku na Japonskem, včeraj pa se je v Washingtonu pogovarjal z ameriškim sekretarjem Deandom Ruskom.

Moskva, 13. januarja — Sovjetska časopisna agencija APN poroča, da so v Moskvi ob sodili na zapor od enega do sedem let štiri ljudi zaradi antisovjetske propagande in deviznih prekrškov.

Los Angeles, 13. januarja — Demokratski senator in morebitni kandidat na letošnjih predsedniških volitvah Eugene McShanthy je v govoru kakim 6500 študentom kalifornijske univerze izjavil, da se Johnsonova administracija »boji pogajanj« o Vietnamu. Njegovo izjavo so pozdravili.

Zeneva, 14. januarja — Delegaciji Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike bo sta prihodnji teden nadaljevali v odboru OZN za razovitev pogovore o končnem predlogu sporazuma prepovedi širjenja jedrskega orožja.

Kairo, 14. januarja — Jordanski kralj Husein je danes po 24-urnem obisku v Kairu, med katerim se je s predsednikom Naserjem pogovarjal o krizi na Srednjem vzhodu, odpotoval iz ZAR.

Dakka, 15. januarja — Predsednik Tito z ženo Joankijo in s svojimi sodelavci je priletel danes z letalom v Dakko, glavno mesto Vzhodnega Pakistana.

Ljudje

Zdaj, ko se je jugoslovenska delegacija na čelu s predsednikom izvršnega sveta Mikom Špiljakom vrnila iz Italije po šestdnevnom uradnem obisku, zdaj še lahko prav ocenimo in vrednotimo pomen tega srečanja na najvišjih jugoslovenskih in italijanskih državnikov.

Italija in Jugoslavija sta sosedni državi. Večjeju mnoge žive in živiljenjske vezi, meje med njima so se v zadnjih letih tako na široko odprle, da obisk Trsta ali Trbiža ni več nekaj posebnega, kvečemu povsem vsakdanja stvar. Kljub temu pa je med njima toliko takoj globokih razlik v državnih ureditvah, družbeni strukturi in zunanjopolitični usmeritvi, da sta si ti dve sosedni državi tudi zelo daleč, da sta si zelo različni. Zaradi teh razlik, zaradi zgodovinskih in sodobnih problemov, ki izhajajo iz njih, se je zdaj prvič v zgodovini zgodilo, da je predsednik zvezne jugoslovenske vlade obiskal Rim in se pogovarjal z najvišjimi italijanskimi državniki.

Naš tisk poudarja, da v obisku predsednika zveznega izvršnega sveta Mike Špiljaka v Italiji ni bilo nič senzacionalnega, nič spektakularnega, da ni bila podpisana nobena senzacionalna gospo-

Po obisku v Rimu

To pa je bržkone šele začetek tesnejših stikov, prvi večji korak k takšnim sosedskim odnosom, kakršne si Jugoslovani želimo, kakršne si želi vse miroljubno človeštvo. Naša politika miroljubne koeksistence je vedno vztrajala na načelu, da je treba v mednarodnih dialogih iskat v razvijati tisto, kar zbljužuje in povezuje, ne pa tistega, kar razdvaja. Rimski dopisnik Dela je zapisal: »Ta politika je v rimskih razgovorih z odkritim prispevkom z obeh strani doživelja popolno potrdilo in rezultat je tak, da mu ni para v Evropi: Italija, članica atlantske zveze in evropske gospodarske skupnosti, ter neuvrščena socialistična Jugoslavija, razvijata odnose, ki gredo prek dobrega sosedstva v intenzivno in dolgoročno sodelovanje. V tem je tudi širši mednarodni pomen jugoslovensko Italijanskega sporazumevanja.«

Naš tisk poudarja, da v obisku predsednika zveznega izvršnega sveta Mike Špiljaka v Italiji ni bilo nič senzacionalnega, nič spektakularnega, da ni bila podpisana nobena senzacionalna gospo-

darska ali kakšna druga pogodba. Razvejani in živahn medsebojni gospodarski odnosi so bili že doslej takl, da to ni bilo potrebno in to tudi ni bil namen. Pač pa so bile v uradnih in neuradnih razgovorih pogosto in z najvišjo avtoriteto izrečene besede strpnost, razumevanje, vzajemno spošтовanje, priateljstvo. »Iz tega razbiramo, da je spontana logika ekspanzije vzajemnih odnosov dobila novo priznanje in novo oporo v političnih stališčih, ki se izrecno zavzemajo za nadaljnje zbljuževanje in za vztrajno lojalno reševanje vseh odprtih vprašanj. Največjo garancijo za prihodnost vidimo prav v tem prijaznem realizmu, ki je obeležil rimske manifestacije. V realizmu, ki odklanja naprikladne ambicije in jalovo vzenenosost, ki je rojen v zanesljivem znamenju številnih konvergentnih interesov in ki mu botrujejo tudi širše mednarodne okoliščine, ko imperativno narekujejo potrežljiv trud za obstanek in mirno dobrobit narodov.«

Tudi obisk pri poglavaru katoliške cerkve papežu Pavlu VI. je bil prvi tovrstni

obisk predsednika jugoslovenske vlade. Mika Špiljak je v začetku pozdravnega govor dejal, da jugoslovenska vlada in jugoslovenski narodi pozna in visoko cenijo prizadevanje papeža Pavla VI. za ohranitev miru, ki je danes ogrožen, zlasti ker politika sile neprestano ustvarja nova žarišča vojne. Potem je izrazil zadovoljstvo zaradi vzpostavljenih odnosov med vladom SFRJ in sveto stolnico in na koncu dejal: »V tem duhu želimo nadaljevati tudi v prihodnjem s spoznanjem, da so ljudje lahko istočasno dobri verniki in dobri državljanji svoje domovine.« Papež Pavel VI. je izjavil, da z živim zanimanjem spremlja pobude Jugoslavije za mir v svetu. »S posebnim zadovoljstvom sem sprejet na znanje, da je predsednik SFRJ izvolil sprejeti naš poziv v zvezi s pripravo dneva miru, katerega namen je priklicati v spomini pozabljlivih duhov, da je ohranitev miru v dušah, v družinah in med narodi najvišje dobro. Prosimo, da gospodu predsedniku ponovno izrazite našo hvaležnost.«

in dogodki

Nagradno žrebanje za gorenjske varčevalce

Skupaj 78 nagrad za stanovanske varčevalce in vlagatelje vezanih hranih vlog

V ponedeljek, 15. januarja, so v prostorih jeseniške podružnice Gorenjske kreditne banke in hranične izžrebalni nagrade za vlagatelje vezanih vlog in za stanovanske varčevalce.

Štiriletna Vasiljka Stana je iz žrebnega bobna najprej izvleklila 10 nagrad za stanovanske varčevalce iz Kranja, Jesenic, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča. Tako so izžrebalni varčevalci stanovanskega varčevanja dobili 5 transistorjev, 2 nagradi po 700 N din, 2 nagradi po 500 N din in eno nagrado po 1.000 N din.

Med 13.097 varčevalci vezanih hranih vlog so v po-

nedeljek izžrebalni 23 nagrad po 100 N din, 10 jedilnih priborov, 15 ročnih ur, 10 transistorskih radijskih sprejemnikov, 5 televizijskih sprejemnikov, 3 ženska dvokolesa in 2 moški kolesi. Na koncu pa so izmed 13.097 žrebnih listkov izžrebalni še 3 glavne nagrade, in sicer osebni avto škoda 1000 MB, pralni stroj Gorenje in kosilnico alpina. Osebni avto škoda 1000 MB je zadebla številka 20.577, ki je bila vložena na blejski pošti. Kosilnico alpina je zadebla številka 9.766 iz Kranja in pralni stroj Gorenje številka 12.218 ravno tako iz Kranja.

vig

»Kopanje« se je srečno končalo

Mraz, ki je pritisnil konec prejšnjega tedna, je zaledenil tudi Blejsko jezero. Toda jezero ni povsem zamrznilo. Najprej je zmrznilo pod Casino, nato se je počasi ledena plošča maredila še po ostalem delu jezera. Le od hotela Toplice do Kazine, približno kakšnih 50 do 100 m od obale je ostal 10 do 20 m širok pas nezamrznjene površine.

Od sobote na nedeljo pa je naposled zamrznil tudi ta pas. Izletniki, ki so v nedeljo prišli na Bled, seveda niso vedeli, da je na tem pasu led debel le en ali dva centimetra. Zato sta najprej pada v vodo dva Jeseničana, vendar sta se hitro ujela in potegnili na led. Kmalu pa se je vdrlo še nekemu Blejčanu, ki je tudi srečno komčal »kopanje«.

Podrobnejši izid nagradnega žrebanja bomo objavili v sobotni številki Glasa

Čast mi je poznati Mrs. Irvine, odkar je odprla tu v Fulhamu 'Bazar parisen'. Tega bo pač že tri leta. Ob tej cesti leži, samo nekoliko višje gor. Tam navadno kupujem vse, kar potrebujem v svoji skromnosti in Mrs. Irvine ni nikoli dovolila, da bi mi postregel kdo drugi kot ona sama. To je čudovita dama in zelo vešča trgovka,« je ugovoril strokovnjaško.

»Ste pozvali tudi njenega moža?«

»Mr. Irvine je le redko pogledal v prodajalno, se je pravnik izgnil neposrednemu odgovoru in izraz na njegovem obrazu je razločno pribjal, da ima o moževi osebnosti mnaj povedati kot o ženini.«

»Tudi jaz sem slišal nekaj takega,« je pripomnil Hubbard. »Menda je bil precej boljše.«

»Da, kadar je bilo treba delati,« je zagorjan pravnik. »Ali jaz v vas kaj poznavalec ljudi? Ali veste kaj o fizionomijah? To je znanost moj dragi! Jaz sem se v njej kar precej izpolnil. Če si ogledam lobanje kakega človeka, navadno takoj vem, pri čem sem. Nato je segel med aktne in z veliko gotovostjo izvlekel iz njih zaprašeno mapo. Vrgel jo je na mizo, da se je z nje takoj dvignil oblak prahu. Nato je začel naglo listati po papirjih, izvlekel iz njih fotografijo in jo pomolil obiskovalcu pod nos. »Mr. Irvine. Oglejte si dobro ta obraz, pa si boste takoj na jasnom, kako in kaj!«

21.

Tega večera sta bila tako Corner kot tudi Phelps nekam grčave volje in čeprav nista tega omenila, se jima je že na obrazih poznalo, da razmišljajo o delu resnih stvar. Sedela sta v mali direktorjevi sobi v igralnici. Svojemu razpoloženju sta dajala duška vsak na svoj način. Corner je nervozno zvečil cigaro, Mr. Phelps pa je vztrajno obdeloval svojo črepino, ki se je že itak svetila, kot bo je bil prevele s svežim lakovom. »Pol enajst,« je nestrofin dejal Phelps. »Se celo pol ure imava časa. Zdela se je, da enooki te pripombe ni slišal, nenašoma je zmečkal cigaro v pepelniku in ostro pogledal moža s konjsko glavo. »Ce bi bila pametna, bi te pol ure izkoristila,« je menil zlobno. »Saj bi bila dva proti enemu. Nesreča je le v tem, da ste navedeni strahopete in se

vedno lotite le tistega kostanja, ki so ga že drugi pobrali iz žerjavice. Toda tega mora biti enkrat za vselej konec, ljubček moj, kajti jaz se ne nameravam več dolgo ukvarjati z vsem tem. In če Strongbridge danes pride, mu bom povedal to prav odkritostenčno v brk in ne bom več držal jelzika za zombi. Vse to, kar se dogaja zadnje čase, mi namreč ni nič več všeč in niti kaj me ne veseli, da bi nekega dne obtičal z glavo v kaki zanki.«

»Seveda sem jo, razen tega pa sem poslal eno tudi Scotland Yardu za preiskave.«

»Pa se ne motite in ste popolnoma prepričani o tem?« je živahnopravil sekretar in presenečeno gledal advokata.

»I, čemu bi se motil, saj sem bil osebno tam in oddal sliko. Soba št. 29, prvo nadstropje desno.«

»Zdaj vas pa res ne smem več nadlegovati in vam kratiti vašega dragocenega časa,« je vladljivo dejal Hubbard in mimoigrave spustil fotografijo v svoj žep. Mr. Summerfield pa si ni mogel kaj, da ne bi bil spremil zastopnika tako dragega klienta do vrat.

22.

Tega večera sta bila tako Corner kot tudi Phelps nekam grčave volje in čeprav nista tega omenila, se jima je že na obrazih poznalo, da razmišljajo o delu resnih stvar. Sedela sta v mali direktorjevi sobi v igralnici. Svojemu razpoloženju sta dajala duška vsak na svoj način. Corner je nervozno zvečil cigaro, Mr. Phelps pa je vztrajno obdeloval svojo črepino, ki se je že itak svetila, kot bo je bil prevele s svežim lakovom. »Pol enajst,« je nestrofin dejal Phelps. »Se celo pol ure imava časa. Zdela se je, da enooki te pripombe ni slišal, nenašoma je zmečkal cigaro v pepelniku in ostro pogledal moža s konjsko glavo. »Ce bi bila pametna, bi te pol ure izkoristila,« je menil zlobno. »Saj bi bila dva proti enemu. Nesreča je le v tem, da ste navedeni strahopete in se

»Pustite Strongbridgea, naj si on bell glavo s tem,« je odvrnil Phelps, »saj je on skuhal kašo. Kolikor ga poznam, bo že vedel, kaj je treba storiti.«

»Če le ne precenjujete njegovih sposobnosti! Zadevo z Dawsonom in Lewisom je res speljal dokaj spretno, toda...«

»Tistega z Lewisom mu ne morete dokazati,« je bozljivo prekinil Phelps.

»O ne!« Enooki se je porogljivo zasmehal. »Tistega z Dawsonom tudi ne! — Tepec ste, moj dragi, ali pa bi radi igrali komedijo. Le nikar se ne trudit! Strongbridgeova roka jaz, ki je tako lepo obesila Lewisa, za to bi stavil še svoje drugo oko.«

»Pa mi povejte vsaj vzrok! Saj je bil Lewis vendar njegov zaupnik.«

»O, to pa Strongbridgea prav nič ne molil,« je z ledem smehljajo odkrivil Corner. »Zapomnite si to, Phelps. — Zakaj pa se je tako zgodilo, tega vam tudi jaz ne vem povestati. Vprašajte kar našega dičnega šefja samega!«

»Da, če bi bil prismojen!« je mrko zadržal Phelps. »Za take reči se jaz ne menim in bi tako svetoval tudi vam. Čim manj ve človeku o takih stvareh, tem bolj ranj.«

Pravljeno brnenje zvonca ga je nenadoma prekinilo in presenečen je pogledal na uro. »Pravzaprav manjka še deset minut... Poldite vi naprej...« Corner se je molče dvignil in zapustil sobo, Phelps pa mu je sledil. Zeleni salon je ležal na skrajnem koncu klubskega poslopja in je nosil svoje ime zaradi zelenih usnjene tapete, mogodenega zelenega kamina in res okusne opreme iste barve. V vseh kothih in oglih so stale posode z zelenimi sobnimi rastlinami po tudi malibalkon nasproti vrat je bil ves v zelenju.

(Nadaljevanje)

Phelps ga je najprej začudeno pogledal, nato pa se mu je obraz razlezel v škodljiven smeh. »He, he, he! Zdaj pa že razumem, zakaj ste tako slabe volje. Lejte si no!«

»Nikar se tako bedasto ne pačite,« ga je srdito nahrušili enooki. »Vas in Strongbridgea se to tiče prav toliko kot mene. Ce te ženske ne bomo več mogli vleti za nos, smo opravili enkrat za vselej. — In zaradi petinjavset tisoč funtov smo tvegali marsikaj.«

Gorenjski kraji in ljudje • Gorenjski kraji in ljudje

Kazalo člankov 4

(Nadaljevanje in konec)

Kmetovanje pred pol stoletja

(14. 6. 67, 17. 6. 67 s sliko sajenja krompirja in fižola, narusal Andrej Triler, 21. 6. 67, 28. 6. 67)

Pranje perila nekoč (13. 9. 67)

ZUPAN JAKOB, Nomenj

Pismo iz Bohinja (10. 11. 65)

Nomenjska planina na Gorjušah (22. 1. 66)

Nomenj nekdaj in danes

(18. 5. 66, 25. 5. 66)

ZUPAN HELENA, Nomenj

O pridelovanju lanu v Bojnu (4. 12. 65)

Kazalo sestavil Andrej Triler

O paši v Mostah

O tem, kako so včasih pasli

Mostah mi je pripovedoval

Pasti so začeli takoj, ko so

mogli, takoj spomladni, ko je bila

primerna trava. Ce se je zima

zimeli zaradi zeleni usnjene tapete,

zgornji deli, medtem ko so

zadnji deli, medtem ko so

Matija Valjavec

pesnik deželice pod Storžičem

Danes začenjamо plesti nov venec zapisov, podoben sedanjemu Po Prešernovih stopinjah. Skušali bomo pisati tako kot doslej: ognili se bomo suhoparnim pretehtovanjem in naštevanjem že splošno znanih podatkov — pač pa bomo spet uvrščali v naša pisanja zanimiva nova dognanja, nove podatke, morda tudi manj znana sporočila sodobnikov. Skratka, skušali bomo naše zapise napraviti mikavne s tem, da bomo tega ali onega od starejših gorenjskih pesnikov ali pisateljev, o katerih bomo kramljali, človeško približali zvestim bralcem te naše strani. Če pa nekoga spoznaš ne le po delu, pač pa tudi po življenski plati — ti iznenada postane skoro intimen prijatelj in rad ga boš imel vse žive dni. Kot imamo vsi radi tudi Prešerna — človeka, ki nam je postal tako blizu — saj smo kar štiri leta bajali o njem in z njim...

KRAČMANOV Z BELE

Niti za hip pa nismo posmili, da bi ta naš novi venec zapisov mogli začeti s kom drugim kot z bližnjim našim rojškom izpod Storžiča, s pesnikom in jezikoslovcem Matijo Valjavcem-Kračmanom, domačinom s Srednjo Bele.

Prijetno pa nam je začeti nove zapise prav z Valjavcem tudi zato, ker smemo trditi, da je bil ta pesnik Storžičeve deželice, izmed vseh, ki jih misli letošnji venec zapisov zajeti, kot človek najljubznejši in najbolj še-gav.

A ozrimo se sedaj na pota in postaje Valjavčevega rodu, ki še krepko živi, čeprav ne več ob domači Belici, pač pa druge na Slovenskem in celo v daljni Ameriki.

Pesnikovemu očetu je bilo ime Anton. Ni bil Kračmanov. K hiši na Srednji Beli se je 1. 1830 le priženil z družino domačije, s »Froncije«. Tako so imenovali takrat kmetijo na št. 15 pri Francetu v isti vasi. Seveda pa je dobil vzdevek »Kračmanov« takoj, ko je prestopil prag svojega novega doma.

Ta hiša, novi dom Matijevega očeta, je bila nekaj izjemnega: svobodnjaki so bili, ni jim bilo treba opravljati tlake brdske graščini, le to dolžnost so imeli gospodarji, da so morali sleherno nedeljno odpirati jez in spuščati Belico v posebno pretok, po kateri je voda tekla skozi bližnji gozd v graščinske ribnike, da bi jih svežila.

Vendar pa davnii predniki Valjavčevega rodu pravzaprav niso bili niti z Belo, pač pa so bili v prejšnjih stoletjih preddvorški domačini. Njihovi hiši se je reklo »pri Zamudi«. Kaže, da so se Valjavčevi možkarji potem pri-

ženili, ta v to vas, oni v drugo.

Tudi pri Kračmanu, pisali so se za Bizjake, v Srednji Beli je bilo tako: imeli so doma kar štiri hčere, fanta pa nobenega. In tako je najstarejšo Mico, zasnubil pesnikov oče Anton s Froncijo.

In kot je bila že navada v Valjavčevih rodovih, da so se jim rodili zvečine le sinovi, tako je bilo zdaj tudi tu: novemu gospodarju Kračmanovine je Mica rodila kar deset otrok, fantov med njimi je bilo osem! (Da ne pozabimo pozneje omemiti: tudi našemu pesniku Matiji Valjavcu se je v zakonu rodilo poleg ene hčere osem sinov! Gotovo je to prav posebno zanimiv pojav moškega rodu!)

ZUPAN VALJAVEC

Pesnikov oče, Anton Valjavec, je veljal v vasi za nekaj posebrega. Izmed vseh vaščanov je bil razmeroma najbolj izobražen, saj je obiskoval celo nekaj razredov celjske gimnazije. Zato ga je baron Anton Zois, graščak na bližnjem Brdu, ki so mu do 1. 1848 bile podložne vse okoliške vasi, imenoval za »oberrihtarja« vseh treh Bel — torevec je bil stari Anton Valjavec, pesnikov oče, velljaven župan — to pa je bila kaj imenitna čast za hišo. Saj je celo plačo dobival: letnih 50 golinarjev!

Sicer pa Kračmanov dom ni bil kar tako: k hiši je speljal cel grunt, zraven pa še mlin, stope in žaga. Torej kakva revščina ni botrovala Valjavčevim otrokom.

Smelo smemo celo trditi, da je prav to domače blagostanje pozneje tako vplivalo na mladega Matijo, da ni bil nikoli v življenju pesnik. V svojih pesnitvah je bil veder, ševar in prešeren — vzdihaval ni nikoli!

Stari Valjavec pa je spričo številne družine kmalu spoznal, da bo treba kakega od sinov dati v šole, vseh vendar ne bi mogel obdržati doma. Odločil se je, da bo dal Matijo, najstarejšega v kranjsko normalko (današnjo osnovno šolo). Kako se je to šolanje začelo in potekalo, je popisal pesnik sam. Ne le zanimivo, pač pa tudi šaljivo, kot je le on sam znal. Približno takole pripoveduje.

SOLANJE V KRANJU

Bližu do sedmega leta sem bil doma, potem me odločil oča v šolo dati. Neki pomendeljek zjutraj, ko se je odpravljal v Kranj, olje in preše naprodaj peljati, reče da pojdem v šolo in da mi gre danes kvarтирsko iskat. Ko se je vrnil na večer domov, pravšal sem ga: »No, oča, a ste mi prinesli kvarter?« Kaj sem si mislil, kaj in kakšen kvarter, toga več ne vem. Ali kma-

lu potem so me gnali v Kranj ter me namestili k nekemu krojaču v hišo, ki so ji rekli pri Marnu in katere vrtič se je držal farovškega vrtca, od koder sem kdajpakdaj kak sad pouzurnal. V prvem klasu sem imel za učitelja Antona Petelina. Ta je rad tepel in meni je takoj prvi teden šest mastnih po hlačah pomeril, zato ker poklicavšemu me po imenu iz kataloga, nisem odgovoril le »hier« kakor vsi drugi, ampak »hir-krompir!« In to je tudi moja prva rima, katero se spominjam! Dobil sem zanjo tudi prvi honorar, saj je bila precej obilno poplačana s Petelinovo palico.

V drugi klas sem prišel pod Matijo Potocnika. Ta je imel v Kranju svojo hišo in študentje dom s njega tinto kupovali. Oča, mislim, da mu je kdajpakdaj zame kaj prinesel. Da bi to prinašanje podaljšal, nagovoril je mojega očeta, da sem drugi klas ponavljal. Tako sem hodil dve leti v drugi klas normalke; zato pa sem tudi bil na koncu leta »premohar« (prvi odličnjak).

V tretji klas sem prišel pod Ludvika Nagliča. Kranj se mi je sedaj močno prikupek. Vse kote sem oblazil, največ pa me je bilo poleti dol v Kokri in onstran Save. Večkrat smo z lučjo lezli v ono poklino pod Gaštejem, ki smo jo »dular« zvali. Pravilo se je, da drži v neko klet tam v Šmartnem. Tudi sem rad hodil zvonit v turen velike cerkve, ki so mu zavoljo črnine dejali »dimac«. Seznamil sem se z mežnarjevimi, ki so stanovali v soli. Tukaj so se večkrat storje pripovedovali. Neka babura je imela pisane bukve od antikrista in v njih namalano, kako grozno pregroznji kristjane martra in iz njih nam je kar pred hišo, na kamnitki klopici sedeč, brala take stvari, da so nam lasje pokonci stali.

SVET PRAVLJIC

Valjavčevu fantazijo pa so burile že prej mnogoštevilne zgodbe, ki jih je slušal na Beli od deda in babiče. Posebno ded po materini strani, je imel Matijo prav posebno rad: zato ker je bil fant — sam je imel le hčere — in zato ker mu je bilo ime Matija kot njemu samemu.

Tu pri dedu in babiči je bil oni neizčrpni vir pravljic, povesti in pesmi, ki jih je Valjavec pozneje umetniško nekoliko predelane, zlil v svoje pripovedne pesmi. Saj Valjavčeva veljava kot prvega našega epika še vedno drži.

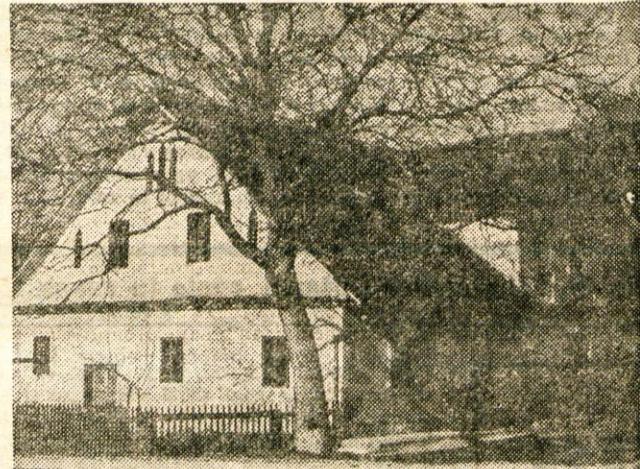
Kako nično epične so bile Valjavčeve pesnitve, lahko presodimo že po dejstvu, da je z njimi oplajal številne poznejše slovenske pripovedke. Le kdo ne pozna, na primer, Milčinskega Pravljice, prirejene prav po Valjavčevih epskih pesnitvah in njegovih zapiskih ljudskih pesmi?

Vsekakor pa je bilo Valjav-

čeve pisateljsko delo gotovo pogojeno že s pokrajino in z ljudmi, na katere je bil vse življenje tako navezan.

»Pesnikova duša je bila s tisočerimi vezmi prikljenjena na Storžičeve deželico, eno najlepših pokrajin naše Iubre domovine. Na zahodu obdana od sinje Save in zelene Bistrice, na vzhodu od globoke tekoče Kokre, se razprostira nad starodavnim Kranjem do sivil Karavank ravnih zembla, polna šumečih potokov, zelenih lok, bogatega polja in temnecih gozdov; polna prijaznih vasi, belih cerkv in starih gradov.«

»In na ta prekrasni svet gleda od severa dol gozda polni, proti vrhu skalnatih, s snegom pokritih Storžič s svojo sošo, zeleno Zaplato na desni in položno Kriško goru na levu. Dalje proti zahodu se vzdigujejo sinje triglavskie planine, na vzhodu pa kipi v nebo skalnatih Grintovc.«

Valjavčeva rojstna hiša na Srednji Beli

Tako navdušeno je opisal Fran Levec pokrajino, ki je dala Valjavcu največ snovi, sprva za njegove lirične, pozneje pa tudi za skoro vse njegove pripovedne pesmi. To je Storžičeva deželica, ki jo slavi v tolikih svojih delih Kračmanov Matija!

Predem pa pospremimo Matijo v ljubljanske in dunajske šole pa v Varaždin in Zagreb, kjer je učil na gimnazijah — bo gotovo prav, če pogledamo v Srednjo Belo, kako je kaj danes s pesnikovim rojstnim domom.

NEDELJSKI OBISK

Domačiji se še vedno pravi pri Kračmanu. Valjavčeva imena pa ni več pri hiši, ki nosi tablico Srednja Bela št. 16. — Po Matijevem očetu je grunt prevzel pesnikov brat Miha. Imel je kar osmero otrok in slabotno ženo. Zato je začelo posestvo propadati in lezti v dolbove. Ni bilo drugega izhoda kot prodaja... Hiša z zemljo in vsem, kar je še spadalo h gruntu, je 1. 1870 kupila Marija Rozman. Ta je dala hišo precej prenoviti, to pričata nad vhodnimi vrati v kamenit okvir v kleščami črki MR in letnica 1873.

Rozmanovo ime je ostalo pri hiši do 1. 1942, ko se je priženil nov gospodar, Brešar. Ko sem ondan obiskal Valjavčev rojstni dom, so me prijazno sprejele tri prikupne Brešarjeve hčere. Glej, spet so le dekleta pri hiši, fanta nobenega.

In da bo nomen res omen še to naključje: Milica, ena od teh deklet, je tajnica osnovne šole Matija Valjavčev v Preddvoru! Je pa hiša vsaj na ta način še enkrat povezana s pesnikovim imenom.

Tudi še to moramo povedati v današnjem zapisu: da so domačini 1. 1957 vzdali v zunanjno steno vzhodnega hišnega pročelja lepo spominsko ploščo. Napis na njej je pa tale:

V tej hiši se je rodil Matija Valjavčev-Kračman pesnik in jezikoslovec roj. 17. 2. 1831, umrl 15. 3. 1897 Postavili vaščani ob 60-letnici smrti.

Povedati je tudi treba ob tej priložnosti, da se tako domačini kot sedanji lastniki Valjavčevega rojstnega doma, zavedajo kulturno-zgodovinskega pomena te častitljive stare hiše. To spoznati, prijetno de, spričo povsem drugačnih razmer drugje, kjer ljudje ne znajo biti več ponosni na svoje davne in slavne prednike. »Narod, ki svojih umrlih velmož ne časti, ni vreden, da jih je imel,« je rekel hrvaški pesnik Mažuranić.

V Kračmanovi hiši pa je danes lepo tudi zato, ker je tu še vedno pesem doma. Brešarjeve hčere Milica, Anica in Francka čez vse rade prepevajo. Ko so mi pred dnevi, ko sem se mudil v njihovi hiši, z milimi glasovi ubrano zapele pesem o rožmarinu, o hišici očetovi in še eno — mi je v hipu prišla misel: kako čudovito je, da prav v nekdanjem pesnikovem domu živi taka ljubezen do pesmi in petja!

(Nadaljevanje prihodnjic) **CRTOVIR ZOREC**

NE POZABITE!

O B I S C I T E

9. GOSTOVANJE DUNAJSKE REVIE
NA LEDUZ NOVIM PROGRAMOM »EPISODEN«
REVJA BO OD 8. DO 18. FEBRUARJA 1968
V SEJEMSKI DVORANI V CELOVCU.
ZACETEK REVIE VSAK DAN
OB 14.30 IN 19.30

EPISODEN

Vstopnice pri potovalnih uradih

Atlas - Zagreb, Kompas - Ljubljana, Ljubljana-Transport,
Putnik, SAP Ljubljana, Transturist, TT Ljubljana

Kaj moramo vedeti in upoštevati

pri zidavi hišic ali drugih objektov

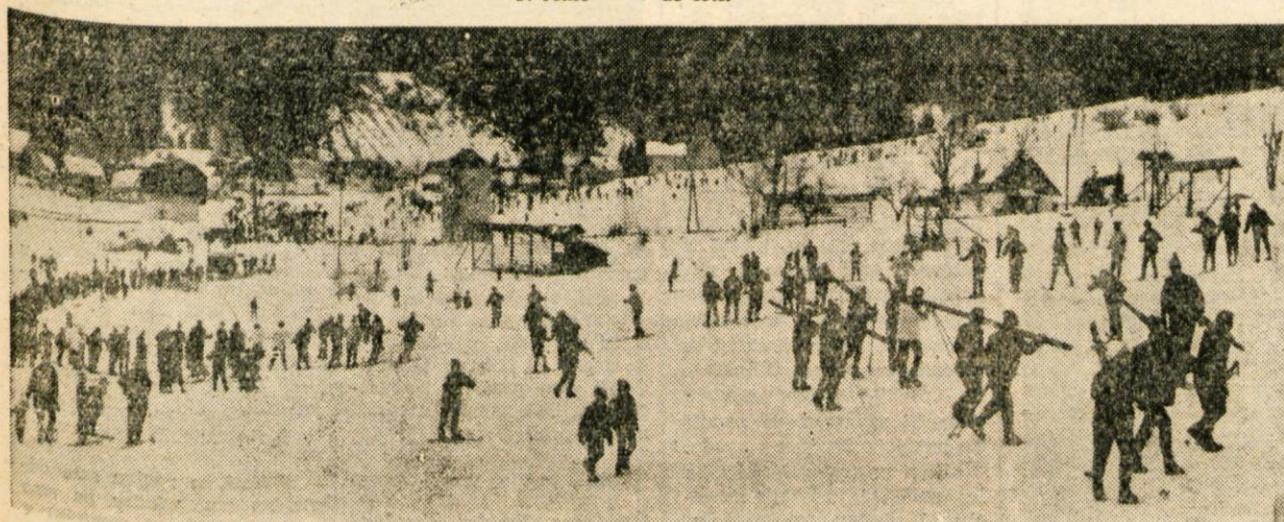
Občinske skupščine so te dni sprejele odloke o urbanističnem rednu za svoja območja. V teh naseljih ne bo potrebno več lokacijsko, temveč samo gradbeno dovoljenje. Gre za pospešen postopek pri izdajanju gradbenih dovoljenj v naseljih, ki jih z urbanističnim redom določi občinska skupščina.

Pri izdaji dovoljenj pa se morajo upoštevati nekatera splošna načela, ki jih pri zidavi moramo vedeti in se po njih ravnat. Zato jih navajamo:

V naseljih, ki se urejajo z urbanističnim redom, se sme dovoliti gradnja in adaptacija objektov le za tako dejavnost, ki je v skladu z elementi urbanističnega programa (ne sme se, na primer, izdati gradbeno dovoljenje na zemljišču, ki je predvideno za druge namene: cesto, tovarno, hotel ipd.). Arhitektura novih objektov mora biti skladna z obstoječo arhitekturo naselja. Funkcija obstoječih objektov se lahko spremeni le, če je v skladu z urbanističnim programom. Prenovitev objektov, ki nimajo spomeniške ali urbanistične vrednosti, je pod enakimi pogoji, ki veljajo za novo gradnjo. Prenovitev objektov, ki so spomeniki ali imajo urbanistično vrednost, so dopustne v notranjosti objekta, medtem ko mora biti zunanj del objekta ohranjen. Za spomenike velja to le v primeru, če izda soglasje pristojni organ za spomeniško varstvo. V namensko določenih območjih in tistih območjih naselij, ki so določena za urejanje z urbanističnim redom, je dovoljeno graditi nove objekte ali prenoviti obstoječe le v tisti namen, ki je določen in dovoljen za ta območja v določilih o namembnosti in v skladu z elementi urbanističnega programa.

Za zidavo novih objektov sme biti izbrana samo takšna lokacija, na kateri se objekt dobro vključi v okolje; prav tako mora biti arhitektura teh objektov skladna z okoljem, ureditev okolice pa mora biti obvezno končana hkrati z gradbenimi deli. Slednjo zahtevo so posebno gradbena podjetja in investitorji v preteklosti slabo spoštovali. Zato ni čudno, da imamo v mestih stanovanjske bloke, ki so bili zidani in v katere so se stanovalcii naselili že pred več leti, toda okolica blokov je še vedno neurejena in skrb za ureditev kasneje navadno bremenii občinsko skupščino.

J. Vidic

Letošnja huda zima je razveseliла predvsem smučarje. Končno je tudi na smučarskih terenih na Gorenjskem dovolj snega. Še posebej pa so z letošnjo zimo žadovoljni v Kranjski gori. — Foto: Franc Perdan

Neoboroženi britanski bobbyji

V Veliki Britaniji je neavadno, če nosi orožje kriminalci. Prav tako je znano, da niso oboroženi niti policaji. Ti uporabljajo orožje zelo redko. Britanski policiisti pravijo, da jim zadostuje njihovo poznavanje neoborožene borbe s piščalkami in gumijevkami.

Vsaka policijska postaja sicer ima svojo orožarno, vendar imajo le malo revolverjev. Uporabljajo jih samo takrat, kadar imajo opravka z zelo nevarnimi zločinci. Celo v normalnih okoliščinah je treba dobiti predstojnikovo dovoljenje za izdajo orožja. Pred več leti je bilo zelo težko oditi oboroženemu policiju s policijske postaje, ampak danes pri tem ni več toliko težav.

Kako zamotana je vsa ta reč, nam postane jasno ob pripovedi nekega policiista iz

manjšega angleškega mesta na severu. Kadar policija oboli oboroženega kriminalca, tedaj vodja patrulje pokliče prek radijske zveze ali prek telefona policijsko postajo in pove šifro. Na postaji odpove posebno kuverto, kjer je šifra za odpiranje orožarne in pa natančna navodila za izdajo orožja.

Do nedavnega so se britanski policiisti vadili v streljanju na streliščih na devet metrov oddaljen cilj. Zadnji čas se v streljanju vadi vse več policijev, tako da se ne bi moglo reči, da bi bili britanski policiisti nespretni v streljanju. Večina policijskih postaj ima nekaj policirov posebno večih v streljanju. Te ljudi izbereta, kadar love kakega posebno nevarnega kriminalca, ki ga je treba v skrajnem primeru tudi ustreliti. Vendar imajo vsi poli-

cisti navodila, da streljajo samo v noge. Prav tako je naročeno, da se morajo, če je le mogoče izogniti ubijanju, tudi za ceno lastnega življenja.

Bob Fabian, eden največjih detektivov pri Scotland Yardu, pravi: »Britanska policija je ponosna na svojo tradicijo. Nošenje orožja pač ne bo prepričilo ubijanje policirov, ampak ga bo še povzemo. Mogoče je malo smešno, toda v Britaniji obstoji gentlemenski sporazum med policijo in podzemljem. Sam sem aretiral že oborožene ljudi, toda nikoli ne nosim revolverja. Niti mi ne bi v takih primerih pomagal,

Nekoč so nekega človeka, ki se je mudil v hotelu, osmili, da je ukradel nakit. Moral sem ga aretirati. Ko smo odhajali iz sobe, se je ta mož nagnil čez posteljo in segel pod blazino. Moral sem tvegati, zato sem se pognal nanj. Pod blazino je bil napolnjen avtomatski revolver. Prav lahko bi sicer bila denarnica...«

Nedavno je bilo v Veliki Britaniji več policirov ubitih. Avgusta leta 1966 so bili trije policisti ustreljeni, ko so ustavili neki avtomobil. Ubijalca so ujeli. Po teh ubojih kaže, da je policijska federacija malo spremenila mišljenje glede nošenja orožja,

Potres na Siciliji

Katastrofalen potres, ki je zajel zahodno Sicilijo, je po dosedanjih ugotovitvah terjal več kot 600 mrtvih in mnogo ranjenih. Potresni sunki, ki so se začeli že v nedeljo, so počeli dosegli rušilno moč, nadaljevali pa so se tudi v ponedeljek dopoldne. Podrti mostovi, razrušene ceste, zemeljski in snežni plazovi otežujejo ali onemogočajo dostop do prizadetih predelov.

Najhujša tragedija je doživejo mestece Montevago, kjer je pod ruševinami ostalo dvesto ljudi, a tudi v številnih drugih krajih se je podrlo 50 do 80 odstotkov hiš. Porušenih je na stotine raztresenih kmetij. Položaj prizadetega prebivalstva otežuje ledeno vreme, ki že nekaj dni zajema južno Italijo. Zadnji večji potres na tem območju je bil pred 28 leti.

Redka lovská trofeja

Planinskih orlov pri nas ni veliko, zato je bila ta ptica roparica z lovskim zakonom dolgo zaščiten. Zadnji čas pa se spet lahko strelja. Ledeni lovci se lahko pomašajo z orlovo trofejo. Pred časom pa je Slavko Zima, sicer prometnik na železniški postaji v Bohinjski Bistrici, ustrelil planinskega orla v Soteski, to je blizu cestnega mostu čez železniško progo. Orla je dal nagačiti. Čez peti leti je ustreljen menil dva metra in dvajset centimetrov, nagačen pa ima vsega skupaj 195 centimetrov. Avgust Zima pravi, da je v napravičnih dneh Soteske opazil orla le zadnja leta. Pozimi jih pa, ker se preselijo na primorsko stran.

Na zamedeni cesti so gasilcem priskočili na pomoč tudi delavci iz Puškarne

Požar v kranjski Puškarni

Škodabi bila lahko manjša

Delavci Puškarne »reševali« gasilce — Če bi bila cesta splužena takrat, kot so obljuibili... — Samo, da so rešili deklici

Kranj, 13. januarja. — Bilo je jasno in mrzlo zimsko jutro. Severni veter je v sunkih nosil sneg in rezal kosti. Kazalo je, da bo sicer sončen vendar neprijeten, mrzel dan.

Delavci kranjske Puškarne niso imeli proste sobote. Nekaj pred šesto so se iz Stražišča prebijali proti podjetju. »Zapet je veter zamepel cesto. Če ne bo kmalu občiščena, danes avtomobili

ne bodo mogli v podjetje,« so modrovali spotoma.

SIRENE OB 8.47

Sedel sem v uredništvu in razmišljaj, kam naj se podam v tem, sicer sončnem, vendar neprijetem vremenu. Ze sem hotel odditi »na teren«, kot temu pravimo časnikarji, ko nenadoma zaslišim avtomobilske sirene. Pomislim, kdo je danes na obisku v Kranju ali na Gorjanskem, ko zagledam ga-

silski avtomobil in potem še enega in še enega. V hipu sežem po telefonu in pokličem gasilce. Dežurni gasilec mi pove, da so jih poklicali iz kranjske Puškarne. Nekaj trenutkov, nekaj besed in že smo bili v avtomobilu.

DELAVCI RESEVALI GASILCE

Odpeljemo se proti Stražišču in zavijemo na cesto proti Puškarni. Na križišču zagledamo dokaj nenavadnen prizor. Gasilski avto je bil močno nagnjen na levo stran. Obtičal je v snegu in se skoraj prevrnil. Sredi polja pa vidimo, kako delavci z lopatami čistijo cesto in tako utirajo pot prvemu gasilskemu avtomobilu. Naprej ne gre več z avtomobilom. Zato se peč odpravimo proti Puškarni. Veter neusmiljeno brije in nosi sneg, iz gozda pa se je pravkar začelo močno kaditi. Obidemo napol prevrjen gasilski avto in se prepričamo, da so tekot v težavah tudi kranjski poklicni gasilci. Mimo gre prehitimo tovorni avtomobil s plugom, ki je prav tako obtičal v snegu. Nazadnje pa prehitimo še gasilski avto, ki ni mogel ne naprej ne nazaj in že smo v gozdu.

Medtem so prvi gasilski avto le »rešili« iz snežnih zametov. Pogledam na uro in ugotovim, da je reševanje avtomobila trajalo skoraj 15 minut.

15 USODNIH MINUT

Ko smo prihiteli na dvorišče, je bil prizor res žalosten. Stavba — za katero sem zvedel, da je bilo v I. nadstropju računovodstvo in stanovanje, v pritličju pa oddelek za pripravo dela — je bila vsa v dimu, del strehe pa je že zgorel. Delavci so reševali pohištvo, arhiv, obleke, posteljnino itd., na lesivi in stehi pa so že bili gasilci.

Prvemu, ki ga srečam se predstavim in poprašam, če ve, kaj je povzročilo požar. Slučajno je bil to tehnični direktor Viktor Flat.

»Kaže, da je začelo goreti na podstrešju. Najbrž je krov dimnik.«

Kdaj pa ste opazili požar?

»Nekaj pred osmo sem zvedel zanj. Takrat smo opazili dim. Takej smo poklicali gasilce, vendar niso prišli takoj. Naši delavci so morali namreč z lopatami očistiti del poti, da je avto lahko prišel sem. Prepričan sem, če bi bila cesta splužena, da ogenj ne bi prebil strehe. Tako pa ne vem, kako bo.«

»Videl sem, da se iz strehe kači. Povedal sem sodelavecu in hitro sva obvestila druge.«

Zdenka Likožar je doma iz Stražišča in je v podjetju od 1951. leta, dela pa v ráčunovodstvu.

»Pravkar sem postavila na peč mleko za malico, ko je v dimniku nekaj zašumelo. Najprej sem mislila, da je na podstrešju dimnikar. Teden pa so mi sodelavke povredale, da nad nami gori.«

Delavec Lipanovič: V trenutku, ko sem videl, kaj se dogaja, sem se spomnil na otroke. Stekel sem do stanovanja, odrnil vrata, zgrabil še speči napol golih punčki in ju odnesel ven. Že takrat se je v stanovanju kadilo. Ce bi hoteli reševati nekaj trenutkov kasneje, ne vem, kako bi bilo.

Franc Zore, ki je zaposlen v podjetju, zraven računovodstva pa imata z ženo stanovanje, je bil to jutro prost.

»Sei sem nakupoval, ker žena dela. Ko sem se vracal in videl, kaj se je zgodilo, sem mislil samo na Marto in Magdo. K sreči so ju že rešili.«

Kaj pa pohištvo in drugo?«

»Kar je bilo na podstrešju, je prav gotovo zgorelo; za drugo pa še ne vem.«

Mama triletne Marte in štiri meseca stare Magde pa je delala v tovarni Sava.

»Bila sem ravno na malici, ko so me poklicali na telefon. Sprva nisem verjela, da me kdo kliče. Ko pa sem zvedela, kaj se je zgodilo, sem vso pot tekla in mislila samo na hčerkici.«

SKODA BI BILA LAJKO MANJŠA

Medtem ko sem se pogovarjal, pa je ogenj takoj rekoč že opravil svoje. Požar je bil že skoraj pogašen, le tu in tam se je še kadilo. Stavba v kateri so pred dobro uro in pol še delali, zraven v stanovanju pa sta brezkrbno spali Marta in Magda, ni bila več stavba. Veter se je zaganjal v zogenela rebra strehe, strop v I. nadstropju se je zrušil, gasilci pa so morali podpreti tudi vmesne stene.

Zamislil sem se in si v nekaj trenutkih obnovil dočinke. Pretresen in jezen hkrati sem pomisil na nepravzorno cesto. Mar ne bi bila Škoda lahko manjša?

Poprašam za mnenje še vodjo poklicnih gasilcev.

»Takov poziv smo odšli na pot, vendar pa smo se precej dolgo zamudili v zametu. Če bi bila cesta dobra, bi bila najbrž tudi Škoda manjša.«

Napol prevrnjen gasilski avto je obtičal v snegu

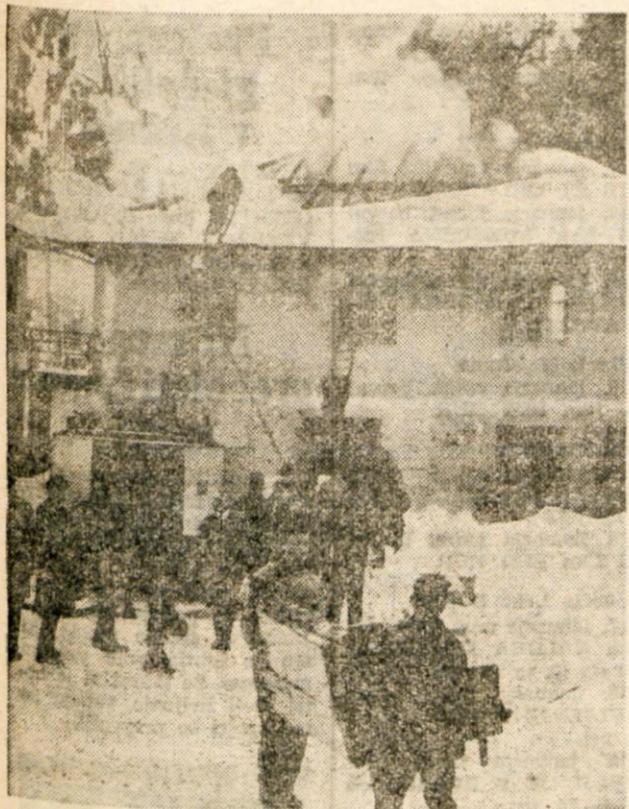
Stanko Štemberger

Kdo pa mora plužiti to cesto?

»Komunalni servis. Že ob trečetrt na sedem sem jim sporočil, naj očistijo cesto in obljuibili so mi, da jo bodo čez pol ure.«

Ura je bila že skoraj tričetrt na deset, vendar cesta še vedno ni bila splužena in druga dva gasilска avtomobila sta bila najbrž še vedno na poti.

Vajenec Stanko Štemberger iz Ilirske Bistrike je zaposlen v podjetju štiri meseca in je prvi opazil požar.

Ko so prišli gasilci, so ognjeni zublji že predri steho

Se enkrat poiščem tehničnega direktorja in ga poprakam, če ve, kolikšna je škoda.

»Ne vem. Prepričan pa sem, da je precejšnja.«

Res neprimerno vprašanje. Kdo pa je tisti hip računal na škodo. Samo, da so rešili Marto in Magdo.

Včeraj sem izvedel, da je požar nastal zaradi nepravilno postavljenega dimnika, v podjetju pa pravijo, da škoda po grobih dosedanjih ocenitvah na stavbi znaša okrog deset milijonov starih dinarjev.

— Ko smo se vračali iz Puškarne, je bilo sonce že pre-

cej viscko, vendar je veter še vedno hladil njegove žarke. Na poti smo srečali tovornjak s plugom, ki sta ga dva delavca z lepatami skušala rešiti iz snežnega objema.

In vse to zaradi vetra, ki je zamadel cesto. Pa vendar, je res bil kriv samo veter? Mar ni bil tudi tisti plug malo preslaboten za tako oviro. In Puškarne. Mar ni to eden izmed objektov, ko človek nikdar ne ve, kaj se lahko zgodi, čeprav tokrat ni bila kriva nepravidnost pri delu.

Kakor koli že. Spomnil sem se na pregovor, ki pravi, da je po točki prepozno zvoniti ozroma po požaru prepezzo gasiti. V Puškarne pa je ogenj prav zaradi zame opravil svoje.

Besedilo: Andrej Zalar
Slike: Franc Perdan

Triletna Marta in štiri mesece stara Magda bosta za nekaj časa pri stari mami

Pokušnja vin v Kranju

»Slovenci ne znamo piti«

O testiranju izdelkov široke potrošnje prioveduje sodelavka Centralnega zavoda za napredok gospodinjstva Ljubljana Maruša Lap

V petek popoldne in zvečer prejšnji teden je bilo v kranjski restavraciji Park nenevadno živahno. Franček Erjavec, direktor restavracije, kar ni vedel, kje naj bi bil; tekaj je okrog, polne roke dela je imel, z drugim osebjem je skrbel, da je šlo res vse kot je treba. V zadnjem delu restavracije je za dolgo mizo sedelo veliko ljudi, Kranjčanov, samih znanih obrazov. Poskušali so bela namizna vina in jih ocenjevali. Na vzorno servirani mizi je bilo vse polno kozarcev, pred vsakim ocenjevalcem — potrošnikom pa list, na katerega je vpisoval svoje mnenje o vinu: okus, vonj, barva itd.

Revija Tovariš že tretje leto skupaj s Centralnim zavodom za napredok gospodinjstva Ljubljana prireja testiranje najrazličnejših artiklov za široko potrošnjo, npr. živil, gospodinjskih naprav, pralnih sredstev itd. Vse te izdelke vedno ocenjujeta dve komisiji: komisija potrošnikov in strokovna komisija Centralnega zavoda za napredok gospodinjstva. Rezultati testiranj potem sproti objavljajo v reviji Tovariš in to je potrošnikom — bralcem — važno vodilo pri nakupovanju. »Ko smo lani hoteli to rubriko ukiniti, mi je povedala novinarka Tovariša Alenka Bibič, »so nas bralci zasuli s pismi, naj nadaljujemo, ker ljudje to radi berejo, ker jim je to vodilo pri nakupih. Morali smo nadaljevati, saj nam je bil to samo dokaz, da so rezultati testov res priljubljeno in koristno branje.«

Strokovni sodelavki Centralnega zavoda za napredok gospodinjstva iz Ljubljane Maruša Lap sem pri ocenjevanju belih namiznih vin v restavraciji Park Kranj zavestil nekaj vprašanj.

— Kako ste izbrali vina in kako publiko — komisijo potrošnikov, ki jih je ocenjeval?

»Oboje slučajno. Tokrat smo se odločili, da bomo ocenjevali bela namizna vina poprečnih kakovosti. Ne vem, zakaj, prišla so na vrsto. Nismo hoteli ocenjevati boljših vin, ampak tista, ki jih ljudje vsak dan največ pijejo, torej tista za široko potrošnjo. Kupili smo jih v kranjskih trgovinah. Za se-stavo komisije smo spet uporabili tako imenovani slučajni vzorec potrošnikov; nekaj smo jih povabili, nekaj pa smo jih izbrali izmed tistih, ki so bili tisti čas v restavraciji. Ista vina bo pozneje ocenila še strokovna komisija in rezultate obeh komisij bomo objavili.«

— Kako to, da ste izbrali tokrat prav Kranj?

»Komisije potrošnikov izbiramo vedno po večjih slovenskih krajih, npr. v Mariboru, Murski Soboti, Celju, Ptaju, Novi Gorici itd. Tokrat smo se odločili za Kranj kot pomembno industrijsko sre-

dišče. Nič posebnega nas ni vodilo pri tej izbiri. Odločili smo se pač za Kranj in šli smo v Kranj.«

— Katera vina ste ocenjevali?

»Kot sem že rekla: bela namizna vina poprečne kakovosti, tista, ki jih potrošniki lahko vsak dan kupijo v naših trgovinah in ki jih tudi največ kupujejo: briško rebulo, rebulo Slovin, višavca, en starček, izmed boljših vin

pa še traminca. Rezultati kranjske komisije potrošnikov in strokovne komisije bodo objavljeni v reviji Tovariš 20. februarja. Rada bi fizkoristila to priliko, zato prosim, da zapišete: Kranjčani, kupujte in berite Tovariša s testi o blagu za široko potrošnjo, ki vam bodo korišteni vodnik pri nakupih!«

— Kakšni so rezultati? Kako ste zadovoljni s kranjsko komisijo?

»Rezultati še niso znani. Nismo jih še obdelali, razen tega pa mora vina oceniti še strokovna komisija. Publiko pa moram pochliniti. Veselo sem bila presenečena, da so se Kranjčani na naše povedalo odzvali v tako velikem številu in da so testiranje vzel resno. Vzdušje je bilo prijetno. Morda takšna priložnost pripomore k tudi k oblikovanju tako imenovane pivske kulture, saj je znana in včasih boleča resnica, da Slovenci ne znamo piti.

A. Triler

Obiskali so oskrbovance

V Domu oskrbovancev Albine Drolca v Preddvoru je danes 117 oskrbovancev iz devetih slovenskih občin. Tako kot vsako leto pred novim letom so jih tudi letos obiskali predstavniki družbenopolitičnih organizacij, šol, ustanov in drugi ter jim zazeleli vso srečo v prihodnje.

Tako so jih tudi letos nekaj dni pred novim letom obiskale dijakinje Ekonomsko srednje šole iz Kranja. 50 dijakinj jim je pripravilo lep kulturni program, nazadnje pa so jih še obdarile. Prav tako, kot že nekaj let nazaj, so oskrbovance iz

Potrošniški svet v Cerkljah

Na zadnji seji krajevne skupnosti Cerkle so med drugim razpravljali tudi o problemih preskrbe na tem področju. Prebivalcem se zdi potrebno, da bi nekdo stalno spremljal vsakodnevno prekrbo s prehrabnenimi in drugimi potrošnimi predmeti. Na seji krajevne skupnosti so izvolili petčlanski potrošniški svet, ki mu predseduje Avgust Perne. Naloga potrošniškega sveta bo spremljati stanje preskrbe, potrebe in želje potrošnikov ter trgovine in predlagati razne spremembe ter izboljšave. Potrošniški svet bo na primer lahko sodeloval s svojimi predlogi pri oddaji nekaterih lečkalov, potem ko bo podjetje Živila iz Kranja uredilo v Cerkljah trgovsko blagovnico.

Škofjeloške občine obiskali in obdarovali tudi predstavniki škofjeloške skupščine in občinskega odbora rdečega križa.

Obdarili in obiskali pa so jih tudi predstavniki občinskega sindikalnega sveta Kranj, tovarna Sava, ki ima nad njimi patronat, predstavniki zveze borcev iz Kranja in drugi.

Predstavniki uprave doma so nam povedali, da se oskrbovanci teh in podobnih obiskov ob drugih prilikah že nekaj mesecev prej veselijo. Radi jim verjamemo. Saj, če komu, potem ravno njim stik roke in prijazna beseda res veliko pomeni.

Nekaj dni pred novim letom so predstavniki krajevne organizacije rdečega križa Primskovo-Klanc pri Kranju obiskali okrog 60 starčkov in bolnikov na terenu in v Domu oskrbovancev v Preddvoru. Ob tej priliki so jim zaželeli vso srečo v novem letu in jih obdarili. Zvezdeli smo, da predstavniki rdečega križa te krajevne organizacije vsako leto vsaj enkrat obišejo bolnike in starčke. Povedali so nam tudi, da bodo lotos za dan žena obiskali vse starejše žene, hkrati pa predlagajo, da bi podobno včasih naredili tudi druge krajevne organizacije.

Tako kot na Primskovem so starčke in bolnike obiskali tudi predstavniki krajevnih organizacij rdečega križa Zlatoto polje in Vodovodni stolp.

A. 2.

V nedeljo dve hudi nesreči

V nedeljo ob 10.45 sta na cesti tretjega reda med vasmi Luže in Velesovo trčila osebni avto LJ 388-34, ki ga je vozil dr. Lojze Korsika iz Ljubljane in osebni avto KR 87-74, voznik Janez Žagar, doma iz Štefanje gore pri Cerkljah. Ker je Korsika vozil od Visokega proti Cerkljam z neprimerno hitrostjo, ga je pred srečanjem z Žagarjem zaradi zavirjanja začelo znašati po poledeneli cesti in je prišlo do trčenja. Na obeh avtomobilih je škode za 400.000 starih dinarjev. Voznika nista bila ranjena.

Ob 14.15 pa je v Kranjski gori voznik z nemško registracijo Bojan Šumet podrl Marico Celmić iz Zagreba. 16-letna Zagrebčanka je šla še s štirimi znanci po cesti, ko jo je voznik Šumet zadel in podrl po tleh. Ima pretres možganov in so jo odpeljali v bolnišnico.

Zaradi poledice v tovornjak

V Mostah pri Žirovnici se je v petek ob 9.15 zgodila lažja prometna nesreča med osebnim avtomobilom LJ 661-66, ki ga je vozil Boris Hladnik iz Ljubljane in tovornjakom LJ 293-50, voznik Julijan Laznik, prav tako doma iz Ljubljane. Voznik osebnega avtomobila je vozil iz Lesc proti Žirovnici, kjer se je v ovinku srečaval s tovornjakom. Zaradi poledene ceste ga je zaneslo nekoliko v levo in je trčil v zadnji del tovornjaka. Škode je za 350.000 starih dinarjev.

Nesreča v železarni

V soboto ob 15. uri se je v jeseniški železarni ranil 32-letni delavec Ojob, doma z Jesenic, Benedičičeva ulica 1.

Ojob je na »težkih škarjah« rezal staro železo. Med njim je bilo tudi nekaj jeklenih palic, katere bi moral izločiti od železih. Ker tega ni storil, mu je pri rezanju jeklenih palic odletel košček jekla v prsa. Prebil mu je prsni koš in obstal v pljučih. Odpeljali so ga v jeseniško bolnišnico.

Manjši požar na podstrešju

V ponedeljek ob 14. uri je nastal manjši požar na podstrešju zgradbe občinskega sodišča v Škofji Loki. Ker je zmrznila voda v cevih vodovoda in so jo skušali odtajati, so se pri tem zgrele stene in ovoj filca pri cevih. Požar so takoj opazili in so ga gasilci preprečili. Zato je škoda malenkostna.

Smučarski teki

Najboljša brata Markič

V nedeljo dopoldne je TVD Partizan Duplje priredil društveno tekmovanje v smučarskih tekih. Med tekmovalci je nastopilo največ pionirjev. V Dupljah imajo nekaj dobroih in nadarjenih tekačev, vendar do sedaj brez tekmovanj niso mogli pokazati vsega znanja. Na nedeljskem tekmovanju sta zmagala Tadej in Alojz Markič.

REZULTATI — pionirji: 1. T. Markič, 2. Boncelj, 3. Teran, 4. Rakovec, 5. Klančnik; mladinci: 1. A. Markič, 2. Rakovec, 3. Kuhar.

Pionirji so tekli en krog, mladinci pa dva. V kombinaciji so zmagali pri pionirjih: 1. Boncelj, 2. Klančnik B, 3. Teran B; pri mladincih: 1. Rakovec, 2. Kuhar.

J.K.

Skoki

Kranjčani in Dupljanci

TVD Partizan Duplje je minulo nedeljo priredil na 25-metrski skakalnici v Dupljah meddruštvene skakalne tekme. Nastopilo je nad 30 skakalcev iz treh klubov. Največ prvih mest so osvojili skakalci Triglava iz Kranja, medtem ko so domačini osvojili dve prvi mesti, dvakrat pa so bili drugi. Tekmovanje si je ogledalo 250 obiskovalcev.

REZULTATI — največji pionirji: 1. Grahar, 2. Belančič, 3. Kišprel (vsi Triglav); st. pionirji: 1. Konc, 2. Stenovec (oba Tr.), 3. Boncelj (Duplje); ml. mladinci: 1. Rozman (Dup.), 2. Babič (Podb.), 3. Klančnik (Dup.); st. mladinci: 1. Rakovec (Dup.), 2. Potočnik (Tr.), 3. Pirih (Podb.); članji: 1. Kuhar A. (Tr.).

Najdlje sta skočila Konc in Potočnik (22 metrov), vendar sta padla.

J.K.

Kino

Kranj CENTER

17. januarja ital. barv. CS film SEDEM ZLATIH MOZ ob 16., 18. in 20. uri

18. januarja amer. angleški barv. CS film LIKVIDATOR ob 16., 18. in 20. uri

19. januarja amer. angleški barv. CS film LIKVIDATOR ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

17. januarja franc. film GALIA ob 16., 18. in 20. uri

18. januarja jap. barv. CS film SKRIVNOSTNA SLUŽBA ob 16., 18. in 20. uri

19. januarja jap. barv. CS film SKRIVNOSTNA SLUŽBA ob 15. in 19. uri, italij. barv. CS film SEDEM ZLATIH MOZ ob 17. uri, premiera franc. barv. CS film ZAROTNIK MATIJA SANDOR ob 21. uri

Stražišče SVOBODA

17. januarja jap. barv. CS film SKRIVNOSTNA SLUŽBA ob 19. uri

Jesenice RADIO

17. januarja ital. franc. barv. CS film MALEZIJSKI GUSARJI

Simultanka

Šahovska sekacija Svobode v Duplici pri Kamniku je priredila simultanko domačih šahistov z velemojstrom Vasjo Pircem. Proti 26 nasprotnikom je velemoyster dosegel rezultat 16,5 : 9,5.

Veleslalom

Osem Gorenjcev

V Trbovljah je bil v nedeljo meddruštveni veleslalom za Sašev memorijal. Nastopilo je 59 tekmovalcev iz devetih klubov. To tekmovanje je bilo obenem za kategorizacijo članov in članic. Pri članih je zmagal Tržičan Soklič, pri članicah pa je

18. januarja amer. film OTROCI OKLAHOME

19. januarja egipt. film GREH

Jesenice PLAVŽ

17. januarja ameriški film OTROCI OKLAHOME

18. januarja franc. barvni CS film LUKSUZNA RE-STAVRACIJA

19. januarja franc. barvni CS film LUKSUZNA RE-STAVRACIJA

Dovje-Majstrana

18. januarja amer. barvni CS film BEN HUR

Kranjska gora

18. januarja ital. francoski barv. CS film MALEZIJSKI GUSARJI

19. januarja amer. barvni CS film BEN HUR

Škofja Loka SORA

17. januarja angl. barv. CS film NALOGA ESKADRILE 633 ob 18. in 20. uri

18. januarja franc. film ZIVLJENJE V DVORCU ob 20. uri

19. januarja franc. film ZIVLJENJE V DVORCU ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

17. januarja franc. film TIGER IMA RAD SVEŽE MESO ob 20. uri

18. januarja franc. film TIGER IMA RAD SVEŽE MESO ob 17.15 in 20. uri

bila najboljša domačinka Bevčeva.

Zanimivo je, da je med prvo deseterico kar osem tekmovalcev z Gorenjske.

h

Hokej Zmaga Jesenic

Na tekmi za alpski pokal je moštvo Jesenic na drsalnicu pod Mežakljo premagalo moštvo Innsbrucka s 6:3. 1500 gledalcem, ki so prišli na tekmovanje, prav gotovo ni bilo žal, da so prezebali več kot dve uri. Nadvse lep zadetek je na tekmi dosegel Felc v 56. minutni, ko je vratarju Innsbrucka dobesedno izbil palico iz rok.

Prešernovo gledališče v Kranju

ČETRTEK — 18. januarja, ob 19.30 za red KOLEKTIVI: ČETRTEK Rene de Obaldia: VETER V VEJAH SASAF-RASA-gostuje Mestno gledališče iz Ljubljane.

Ni mogel preboleeti ženine smrti

V ponedeljek zjutraj si je s strehom iz pištole vzel življenje 53-letni Jože Šebat iz Gozda Št. 1 pri Tržiču. Iz poslovilnega pisma, ki ga je napisal pred smrtno, je razvidno, da pokojni ni mogel preboleeti ženine smrti, ki mu je umrla pred dobrim mesecem. Že takrat si je hotel vzeti življenje, vendar so mu svojci to preprečili.

Veter, ki je pred dnevi plhal po vsej Gorenjski, je zametel precej cest, med njimi tudi 3 kilometre ceste iz Radovljice proti Zapužam, kjer so snežni zameti precej visoki

foto: Franc Perdan

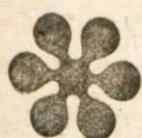
Zahvala

Ob hudi izgubi naše drage mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

Amalije Pestar

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih urah, posebno še dr. Novaku za toliko požrtvovalnih obiskov na domu in to ob vsaki uri ponoči. Iskrena hvala vsem sosedom za darovane vence in pomoč, posebno Coljovim. Hvala tudi zdravnikom in osebju infekcijskega oddelka na Golniku.

Zalujoči: sinovi Tine, Francij, Feliks, hčerki Micka, Ivanka z družinama, varovanka Marija in brat Preša Slavko

100 ROČNIH UR DARWIL

bo žreb razdelil med tiste naročnike lista PAVLIHA, ki bodo do konca februarja plačali celoletno naročnino 48 N din

Ljubljana, Gradišče 4/I   SDK: 501-1-45/1

Prodam

Prodam nov GUMIVOZ. Poklukar Janez, Zg. Gorje (kovaštvo) 172

Elita posteljnina
Pri Kranjcu
KRANJ Cankarjeva 7

RENAULT-4, nov, neregistriran zadnji model prodam. Skofjeloška c. 24, Kranj 173

Zelo ugodno prodam avtomatični PRALNI STROJ z odlično centrifugo, kombiniran italijanski otroški VOZIČEK »Peg« ter otroško STAJICO. Rebolj, Kranj, Mlakarjeva 2, telefon 22-276 174

Prodam STEDILNIK, kuhinjsko kredenco, MIZO in STOLE. Naslov v oglašnem oddelku 175

Prodam CEMENT. Lahovče 42, Cerknje 176

Prodam dva BIKCA, DE-SKE IN DRVA. Trstenik 15, Golnik 177

Prodam dva PRAŠICA za

zakol. Kranj, Gorenjesavska 20 178

Prodam ELEKTROMOTOR »siemens«, 3 kW po zelo ugodni ceni. Križaj Janez, Zg. Bitnje 15, Zabnica 179

Prodam skoraj novo TRODELNO OMARO (jesen furir), Ul. 31. divizije 22, Kranj 180

Prodam mlado KRAVO s teletom. Sr. Bela 21, Predvor 181

Prodam dobro ohranjen čvijarski SIVALNI STROJ hohler. Naslov v oglašnem oddelku 182

Prodam dve mladi KRAVI po izbiri, 8 mesecev brej, in večjo količino JABOLK voščenk. Valburga 15, Smlednik 183

Prodam KRAVO, ki bo konec januarja drugič teletila. Vadnjav Stanko, Križe 36 184

Prodam MERJASCA, 9 mesecev starega. St. gora 9, Cerknje 185

Ugodno prodam SANI za vprego. Zalog 17, Cerknje 186

Ugodno prodam večjo količino bukovih DRVA. Predvor 10 187

Predelava plastičnih mas TERMOPOL SOVODENJ

RAZPISUJE

prosto delovno mesto za
administrativno delovno moč.

Kandidati morajo imeti končano administrativno ali srednjo ekonomsko šolo z znanjem strojepisja in srbohrvaščine.

Osebni dohodki po pravilniku oz. po dogovoru. Stanovanja ni. Ponudbe sprejemamo do konca januarja 1968.

OBVESTILO KUPCEM!

Veletrgovsko podjetje KOKRA Kranj naproša vse srečne dobitnike novoletnega nagradnega žrebanja, da najkasneje do 15.2.1968 vzamejo ročne ure v prodajnah, kjer so izžrebani. Po tem datumu izžrebane številke paragonskih blokov zapadejo.

Za obisk se priporoča

Prodam 6 tednov stare PRAŠICE. Milje 14, Šenčur 188

nez, Kokrški log 10, Kranj-Primskovo 189

za 5. razred osnovne šole Skofja Loka — Stara Loka 41 192

Kupim

Kupim SLAMOREZNICO s puhačnikom in verigo. Suha 33, Kranj 157

Kupim droben KROMPIR in ajdove PLEVNE. Krč Ja-

Hotel
Grad Hrib
v Preddvoru

vabi goste na obisk hotela, kjer imate možnost smučanja, sankanja in drsanja na jezeru Črnjava. Vse športne rezultate dobite na posodo v recepciji hotela. Vlečnica tudi že obratuje. Pripravlja se kollektiv.

NOVI PLESNI TEČAJI V DELAVSKEM DOMU V KRAJU

Plesna in baletna šola organizira v novem letu plesne tečaje za začetnike in nadaljevalni plesni tečaj. Začetek za začetnega plesnega tečaja (ob torkih in petkih od 18.30 do 20.30) bo 12. januarja, nedeljskega tečaja (samo ob nedeljah od 9. do 12. ure) pa bo 21. januarja. Nadaljevalni plesni tečaj (ob ponedeljkih in četrtkih) se začne 15. januarja. Zvezze z avtobusi ugodne. Vpis je možen vsak dan od 18.30 do 20.30 v Delavskem domu Kranj, vhod 4/I. Plesalke imajo prost vstop.

Ostalo

Našel sem zlato ZAPEST-NICO pri kino Storžič. Dobi se C. na Klanec 47, Kranj 190

Oddam opremljeno SOBO. Ponudbe poslati pod »Stražišče« 191

SOBO dobi STUDENTKA, ki bi inštruirala angleščino

za 5. razred osnovne šole Skofja Loka — Stara Loka 41 192

8. 1. 1968 sem na avtobusu iz Trate pri Velosovem ob 6.15 izgubil ščip ključev v etuiju z zadrgo. To je na relaciji Trata do Trebije v Poljanski dolini. Poštenega najditelja prosim, da proti nagradi vrne: Koglar Ivan, Adergas 31, Cerknje 193

Zahvaljujem se KOLEKTIVU PUŠKARNE za pozitivovalno reševanje moje družine. Hvaležni Zore Franc

194

KOMPAS KRAJ

prireja POTOVANJA

od 8. II. do 18. II. 1968
vsak dan CELODNEVNI IZLET

NA DR SALNO REVIVO
V CELOVEC PREK TRBIŽA

Še vedno pa organizira vsak petek ob 14.30 izlete v Trbiž, po stari ceni. Cene konkurenčne.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja podjetja Pekarne in slavičarne Škofja Loka, po sklepu DS z dne 19.12.1967

razpisuje
delovno mesto

direktorja podjetja

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da ima višjo ali srednjo šolo, po možnosti ekonomske smeri z vsaj petletno prakso na ustreznih delovnih mestih
- da je pekovski ali slavičarski mojster z najmanj triletno prakso na vodilnih mestih

Kandidati naj pošljajo pismene prijave komisiji do 1/2-1968. Prijavi je potrebno priložiti kratek življenjepis z opisom dosedanjih zaposlitev in dokazilo o izobrazbi. Stanovanja ni na voljo.

KOKRA
KRAJ

XIV. tekmovanje v smučarskih tekih v Bohinju

Huda konkurenca in težka proga

V soboto in nedeljo je bilo v Bohinju XIV. mednarodno tekmovanje v smučarskih tekih. Udeležilo se ga je 103 tekmovalcev in tekmovalk iz ZRN, Avstrije, Bolgarije, Romunije, Mađarske, Italije, Poljske, ČSSR in Jugoslavije. Prvi dan tekmovanja so bili na sporednu teki za člane, članice, mladince in mladince. Drugi dan pa je bilo tekmovanje štafet. Oba dneva je tekmovalec precej oviral močan veter, razen tega pa je bila tudi proga precej težka in marsikje zametena.

V teku na 15 kilometrov dolgi proggi so v soboto nastopili člani. Že na startu pri hotelu Jezero so se najhitreje pognali po proggi Italijani. Naši tekmovalci Bavče, Kerštnj, Mlinar itd. so z njimi kmalu precej zaostali. Vseeno pa smo z njihovo uvrstitevjo ob koncu lahko zadovoljni. Čeprav smo bili nad Bavčetom malo razčarani, pa mu ob izredno hudi konkurenji ne moremo nčesar očitati za doseženo deveto mesto.

Skoki

Najboljši Kranjčani

Na 35-metrski skakalnici v Adergasu je bilo v nedeljo tekmovanje v smučarskih skokih. Tekmovanje je pripravilo športno društvo Proleter iz Adergas.

Rezultati — člani: 1. Razpor (Tr.) 155,4 (27,5, 29,5p), 2. Lipar (Adergas) 152,4 (25,5, 26,5), 3. Kašpred (Tr.) 147,9 (26,5, 25,5) **mladinci:** 1. Križnar (Tr.) 174,7 (29,5, 29,5), 2. Faganec (Podmart) 163,3 (28, 27,5), 3. Kapušin (Tr.) 158,5 (30 p, 35 p).

Slalom

100 tekmovalcev

Na smučarskih terenih Kranceljna je smučarski klub Transturist Škofja Loka v nedeljo priredil meddržveni slalom. Nastopilo je nad 100 tekmovalk in tekmovalcev iz desetih klubov.

Rezultati — člani: 1. M. Klinar (JNA) 1:12,6, 2. Gašperšič (JNA) 1:14,4, 3. J. Cop (Jes.) 1:15,9. **St. mladinci:** 1. Leben 1:25,9, 2. Meglič 1:28,8, 3. Šober (vsi Tržič) 1:33,7. **Ml. mladinci:** 1. Jurjevič (Tržič) 1:37,5, 2. Krmičar 1:38,7, 3. L. Krmičar (oba Jesenice) 1:42,4.

Šah
Borec : JLA

V nedeljo sta se v prijateljskem dvoboju v Krnju srečali ekipe ŠK Borec in ekipa JLA. Zmagala je ekipa Borca z rezultatom 17 in pol proti 7 in pol.

Rezultati na prvih desetih deskah: Baydek : Štrbac 1:0, Mali : Džordžević remi, Prestrl : Šuler 1:0, Bertoncelj : Žnidaršič remi, Džordžević : Remih 1:0, Zbil : Novak 1:0, Podgornik : Šutanovac 1:0, Požar : Ristić 1:0, Zbiljč : Rastegorac 1:0, Mezek : Krešević 1:0.

-h

Minulo sredo so se v Krnju sestali nogometni kranjski nogometni igralec Olimpije Mlademović. Na zadnjem sestanku je poudaril, da bodo že sedaj začeli trenirati za spomladanski nastop v slovenski nogometni ligi. Najprej bodo imeli treninge trikrat na teden, kasneje (tik pred začetkom prvenstva) pa štirikrat.

-h

Izredno huda konkurenca pa je bila med članicami v teku na 10 kilometrov. Nastopilo je kar 22 tekmovalk iz sedmih držav. Od Jugoslovancev sta startali Lidija Pšenica, ki je že na začetku zlomila smučko, domačinka Repinčeva pa se je uvrstila na 18. mesto.

V teku mladincev na 10 km je startalo 32 tekmovalcev, v teku mladink na 5 km pa 13, med njimi štiri Italijanke. Presenetila je Ravencanka Jožica Bavče, ki je premagala tudi domačinko Darinka Podlipnik.

Drugi dan (v nedeljo) pa je bil na sporednu tek Štafet. Najbolj zanimiv je prav govor boj članskih Štafet, kjer jih je startalo 12. V tej panogi je bila prva Štafeta Italije, druga Češkoslovaške in tretja Jugoslavije (Mlinar, Kerštnj, Bavče). Med članicami je nastopilo deset Štafet. Prva je bila Štafeta Zvezne republike Nemčije, naša Štafeta pa je bila sedma. V mladinski konkurenji pa so Jugoslovani upravičili priča-

kovanje in premagali Poljake in Italijane.

REZULTATI — tek članov na 15 km: 1. Piller (It.), 2. Zanon (It.) 3. Gabrieili (It.), 9. Bavče (Jug.), 11. Mlinar, 12. Kerštnj, Članice (10 km): 1. Mrklas (ZRN), 2. Bartoševa (ČSSR), 18. Repinc (Jug.), 23. Pšenica (Jug.). **Mladinci (10 km):** 1. Bulliane (It.), 2. Kalan (Jug.), 4. Slovnik (Jug.). **Mladinke (5 km):** 1. J. Bavče (Jug.), 2. Peyrot (It.), 4. Podlipnik (Jug.).

Darinka Podlipnik

Zvezni kapetan za teke Gregor Klančnik je po tekmovanju izjavil, da se bo vzvzemal, da bi Jugoslavijo na bližnjih olimpijskih igrah zastopali Bavče, Mlinar, Kerštnj in Seljak, ki bi lahko nastopili tudi v Štafeti.

z.

Priprave na Vitrancu

9. in 10. marca bo v Kranjski gori velika mednarodna prireditve v alpskem smučanju za 7. pokal Vitranca, ki se bo letos prvič štel za svetovni pokal. Zadnji podatki kažejo, da bo letos na tem tekmovanju rekordna udeležba tekmovalcev, saj prireditelji pričakujejo, da bodo sodelovali tekmovalec iz 21 držav. Upajo, da se bo na prireditvi zbralo 75 tekmovalcev z vseh kontinentov.

Organizacijski komite je v prejšnjih težavah, ker je prireditve iz leta v leto dražja in zahtevnejša. Zato organizator prosi vse ustanove in podjetja, da tekmovanje podprejo.

Nogometni že trenirajo

Tudi letos bo trener kranjskih nogometnih bivši igralec Olimpije Mlademović. Na zadnjem sestanku je poudaril, da bodo do začetka prvenstva imeli trideset treningov in 10 tekom. Povedal je tudi, da od moštva letos pričakuje več kot lani, posebno še ker ima na voljo 20 dokaj izenačenih igralcev.

Zavrnjena pritožba štirih hokejistov

V petek je bila na Jesenici izredna seja upravnega odbora športnega društva Jesenice, na kateri so obravnavali pritožbo štirih hokejistov Juga, R. Hitiha, R. Smoleja in Beravske. Pismo pritožbo so oddali vsi štirje hokejisti, dajšo obrazložitev pa je podal le Rudi Hitiha. (Drugi trije so se z njim strinjali.)

V obrazložitvi Hiti navaja, da na tekmici KAC : Jesenice niso nastopili, ker za to niso dobili dovoljenja od vojaških oblasti. Pokazalo pa se je, da ta trditev ni bila resnična, ker igralci tega pred tekmovo niso navajali. Zahtevali so namreč le potrdilo, da bodo po odsluženju JLA dobili iz-

pisnice. Če bi torej takšno potrdilo dobili, bi na tekmici tudi nastopili. Zato je njihova pritožba takško bolj nelogična.

Upravni odbor športnega društva Jesenice je po daljši razpravi ugotovil, da je pritožba neutemeljena in potrdil odločbo disciplinske komisije o izreceni kazni; to je prepoved nastopanja na vseh prireditvah doma in v tujini za dobo petih let. Igralcii se na to pritožbo ne morejo več pritožiti. Upravni odbor SD Jesenice pa bo o tem obvestil tudi zvezo za telesno kulturno Slovenije in olimpijski komite.

L. K.

Radovljisko občinsko prvenstvo v veleslalomu

Pohvala za mlajše mladince

V nedeljo je bilo na smučarskih terenih Krpina v Begunjah radovljisko občinsko prvenstvo v veleslalomu. Dobro pripravljenega tekmovanja, ki ga je pripravil SK Begunje, se je udeležilo 144 tekmovalcev in tekmovalk.

Še posebej smo lahko zadovoljni z nastopom mlajših mladincev in članov. Najboljši mlajši mladinec Željan je bil namreč boljši od starejših mladincev, med člani pa bi se uvrstil na odlično četrto mesto. Med člani pa je bil najboljši Pesjak, ki je premagal celo veteran Mujeja. Na tekmovanju pa se je pojavil tudi bivši reprezentant Fric Detiček, ki je zasedel tretje mesto.

Člani in mladinci so tekmovali na 1200 metrov dolgi proggi, članice in mladinke pa na 900. Proga za pionirje in pionirke je bila dolga 450 m.

REZULTATI — ml. pionirke: Fon (Bled) 50,0; **st. pionirke:** Plikom (Rad.) 47,5; **ml. mladinci:** Gorišek (Radovljica) 1:14,1; **st. mladinci:** Toljar (Pod.) 1:05,0; **članice:** Bem (Rad.) 1:04,1.

Ml. pionirji: Kolman (Beg.) 50,4; **st. pionirji:** Gorišek (Radovljica) 41,6; **ml. mladinci:** Željan (Bled) 1:16,7; **st. mladinci:** Krivic (Beg.) 1:17,9; **članici:** 1. Pesjak (Rad.) 1:11,7; 2. Mulej (Beg.) 1:12,2; 3. Detiček (Bled) 1:13,4.

J. Justin

Rekordna udeležba v Selcah

V nedeljo, 14. januarja, je bilo v Selcah nad Škofjo Loko sankaško tekmovanje v okviru zimske športne prireditve Po stezah partizanske Jelovice. Na startu se je zbral rekordno število tekmovalcev — kar 175 iz petnajstih sankaških klubov. Največ tekmovalec je bilo iz Tržiča. Tekmovali so z načadnimi samimi, tekmovalnimi in dvosedi. Sankaška proga je bila dolga 1000 metrov z devetimi zavorji.

Rezultati; tekmovale sani: starejši člani: Česen (Tr.), člani: Ulčar (Jes.) članice: Ovsenek (Tr.), **mladinci:** Pi-

kon (Boh. Bistr.), **mladinci:** Kavčič (Boh. Bistr.) Dvosedi: Ulčar in Klinar (Jes.). **Navadne sani;** starejši člani: Valjavec (Tr.), člani: Golmajer (Tr.), članice: Tišler (Tr.), **mladinci:** Meglič (Tr.), **mladinci:** Debeljak (Selca). **Dvosedi:** Ahačič in Šrečnik (Tr.) **Samotežne sani:** ekipa Iskre Zelezniki.

L. Mencinger

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Korška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, mašoglasna in naročniška služba 22-152 — Naročniška: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.